

ЗВІТ

Про результати акредитаційної експертизи освітньої програми

Заклад вищої освіти	Національний університет "Києво-Могилянська академія"
Освітня програма	3634 Молекулярна біологія
Рівень вищої освіти	Магістр
Спеціальність	091 Біологія

Цей звіт складений за наслідками акредитаційної експертизи згаданої вище освітньої програми, що проводилася Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Звіт є результатом роботи експертної групи. Його основним призначенням є систематизація отриманої інформації, її аналіз та безпосереднє оцінювання якості освітньої програми. Звіт призначений як безпосередньо для закладу вищої освіти, так і для широкої громадськості. Він є публічним документом та буде оприлюднений на сайтах Національного агентства і закладу вищої освіти. Він також є підставою для прийняття подальших рішень галузевою експертною радою та Національним агентством.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

Загальні відомості

1. Інформація про освітню програму

Назва ЗВО	Національний університет "Києво-Могилянська академія"
Назва ВСП ЗВО	не застосовується
ID освітньої програми в ЄДЕБО	3634
Назва ОП	Молекулярна біологія
Галузь знань	09 Біологія
Спеціальність	091 Біологія
Спеціалізація (за наявності)	відсутня
Рівень вищої освіти	Магістр
Вид освітньої програми	Освітньо-наукова

2. Відомості про склад експертної групи та акредитаційну експертизу

Склад експертної групи	Крушинська Тетяна Юріївна, Сопушинська Тетяна Миколаївна, Копійка Віра Вікторівна (керівник)
Залучений представник роботодавців	не застосовується
Дати візиту до ЗВО	25.01.2023 р. – 27.01.2023 р.

3. Посилання на документи, які підлягають оприлюдненню закладом вищої освіти на своєму вебсайті

Відомості про самооцінювання ОП	https://www.ukma.edu.ua/index.php/osvita/2012-01-16-10-34-06/vidomosti-pro-samootsiniuvannia-osvitno-naukovykh-program
Програма візиту експертної групи	https://www.ukma.edu.ua/index.php/osvita/2012-01-16-10-34-06/vidomosti-pro-samootsiniuvannia-osvitno-naukovykh-program

4. Інформація про наявність у звіті інформації з обмеженим доступом

Звіт не містить інформацію з обмеженим доступом

I. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю критеріям оцінювання якості освітньої програми:

відсутні

II. Резюме

Загальні враження про ОП, найголовніші висновки щодо відповідності Критеріям

ОНП "Молекулярна біологія" відповідає державному стандарту вищої освіти та внутрішнім стандартам НаУКМА. У сучасному просторі підготовка фахівця відповідного ОП напряму є актуальною. Вона спрямована на підготовку компетентних фахівців, які мають ґрунтовні теоретичні знання з різних аспектів молекулярної біології та практичні навички проведення біологічних досліджень на молекулярному рівні. ОП "Молекулярна біологія" узгоджується з місією та стратегією розвитку НаУКМА. ЗВО має чітку освітню політику провадження освітнього процесу за даною ОП та достатні ресурси для її реалізації. Висока якість підготовки здобувачів також забезпечується тісною взаємодією з провідними науково-дослідними установами, як академічного, так і комерційного сектору, які є роботодавцями для випускників ОП, а також участю у програмах міжнародного співробітництва. Освітні компоненти ОП дають змогу досягти заявлених цілей і програмних результатів навчання. Освітній процес відбувається з неухильним дотриманням принципів академічної доброчесності та академічної свободи. Викладачі ОП мають в НаУКМА широкі можливості професійного вдосконалення. Ефективна система матеріального стимулювання сприяє їх досягненням у науковій та педагогічній сфері. Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я співробітників ЗВО і здобувачів, має сприятливий морально-психологічний клімат. Для здобувачів з особливими потребами ЗВО проводить удосконалення інфраструктури. За більшістю критеріїв ОП отримала оцінку "В" через неповну відповідність за підкритеріями 1.3, 2.2, 4.1 та 4.4, 5.3, 6.5, 7.1, 8.2 та 8.6, а також недостатнє використання наявних можливостей стосовно критеріїв 6 та 9. Висловлені зауваження не є критичними для існування ОП, вказані недоліки можуть бути виправлені у строки від одного місяця до одного року. Під час зустрічей акредитаційної експертизи група забезпечення ОП визнавала певні недоліки та пояснювала їх причини. Немає сумніву, що зауваження будуть прийняті конструктивно і їх врахування сприятиме вдосконаленню ОП. Позитивним є те, що ЗВО вже має розроблені конкретні заходи для реалізації перспектив розвитку ОП "Молекулярна біологія" на найближчі 3 роки. ОП "Молекулярна біологія" відповідає критеріям оцінювання якості освітньої програми.

Підсумок сильних сторін програми та позитивних практик

До оновлення ОП активно залучаються представники роботодавців та академічної спільноти, в тому числі, які за сумісництвом викладають у НаУКМА (45% НПП даної ОП). Тісні зв'язки з провідними науково-дослідними установами (Інститут молекулярної біології і генетики НАНУ, Інститути агроєкології і природокористування НААН, Інститути садівництва НААН, Інститути біохімії ім.О.В.Палладіна НАНУ) та широке залучення професіоналів-практиків до навчального процесу з цих інститутів, доповнюють ОП авторськими ОК, надають дисциплінам інноваційного змісту (Фітоімунологія, Біологія систем, Біосенсорні технології, Механізми онкогенезу), забезпечують викладання на найсучаснішому науковому рівні, дають змогу використовувати ресурси інших академічних і приватних науково-дослідних установ для виконання кваліфікаційних робіт здобувачів освіти на сучасній експериментальній базі. При виконанні магістерської роботи здобувачі беруть участь у реалізації поточних наукових проектів у відділах та лабораторіях вказаних установ-партнерів. Тож акцентом ОП є поєднання навчальної та науково-дослідної діяльності, забезпечення високої якості практичної підготовки здобувачів. Інтернаціоналізація науково-освітньої діяльності здійснюється системно, тобто на базі розробленої внутрішньої документації «Про порядок участі у програмах міжнародної академічної мобільності здобувачів вищої освіти», через відповідний адміністративний підрозділ - Відділ міжнародного співробітництва, при організаційній підтримці та матеріальному заохоченні з боку керівництва НаУКМА. Інтернаціоналізація відбувається масштабно: всі учасники освітнього процесу мають вільний доступ до міжнародних інформаційних ресурсів; на ОП 2 викладачів та 3 студентів вже взяли участь у програмах академічної мобільності, а 1 студентка знаходилася під час спілкування з ЕГ на поточній програмі; 16 статей у міжнародних наукових виданнях були представлені у "Зведеній інформації про викладачів ОП". Особливостями, що зумовлюють переваги цієї ОП і оцінку А за критерієм 3, є позитивні практики реалізації академічної мобільності, дійсне перерахування програмних результатів навчання, отриманих у закордонних університетах, яке стало можливим завдяки узгодженню навчальних планів і суттєво розширює можливості студентів у формуванні власної освітньої траєкторії. Реальна інтернаціоналізація підвищує якість навчання та приваблює ОП для вступників. На високу оцінку заслугове створена у НаУКМА атмосфера академічної доброчесності, насамперед заходи контролю. Всі учасники освітнього процесу розуміють її принципи і дотримуються їх у навчанні, викладанні та науковій роботі. Система запобігання плагіату, фальшуванню, корупції, необ'єктивному оцінюванню спирається на нормативну базу та функціонує через діяльність керівних структур з чітким розподілом повноважень та з використанням сучасних цифрових технологій. Вимогливість щодо дотримання академічної доброчесності поєднується із засадами академічної свободи та студентоцентричності навчання

Підсумок слабких сторін програми та рекомендації з її удосконалення

Основним недоліком є недооцінка важливості педагогічної складової у реалізації програми, що позначилося на рівні відповідності за кількома критеріями. Сама по собі відсутність викладацького досвіду у сумісників, або підвищення кваліфікації штатних працівників, що не включає курсів з педагогіки, є припустимими. Але в даному випадку це негативно позначилося на методичному забезпеченні ОП: не є достатньо обґрунтованим досягнення ПР17, представлена дуже спрощена структурно-логічна схема програми, з деяких дисциплін студентам рекомендується застаріла література, відсутні методичні розробки до семінарів, немає дієвої реакції на зауваження з методичної

роботи, яке висловлювалося під час попередньої акредитації, вже не кажучи про випадки некоректного вживання педагогічної термінології у Відомостях самозвіту. Тому викладачам, залученим до ОНП, рекомендується протягом року пройти підвищення педагогічної кваліфікації (тим більше, що у НауКМА є для цього власні ресурси), набути у результаті педагогічну компетентність використати для створення навчально-методичних розробок для ОНП, в тому числі щодо забезпечення ПР17. Менш суттєвим недоліком є недостатня ефективність анонімного анкетування як інструменту внутрішнього забезпечення якості освіти (стосується анкетування як викладачів, так і студентів). Рекомендуємо протягом семестру удосконалити методику збору інформації про рівень задоволеності учасників освітнього процесу умовами їх навчання або праці для прийняття доказово-обумовлених управлінських рішень. Деякого покращення потребують також побутові умови проживання студентів у гуртожитку, що реально може бути зроблено у термін до півроку.

III. Аналіз

У цьому розділі експертна група описує встановлені під час акредитаційної експертизи фактичні обставини, аналізує та оцінює їх, а також надає свої рекомендації щодо удосконалення ОП та діяльності за нею за окремими критеріями.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми:

1. Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти.

Національний університет «Києво-Могилянська академія» є класичним університетом, основною місією якого згідно Стратегії розвитку НауКМА на 2015-2025 р.р (<http://ekmair.ukma.edu.ua/handle/123456789/6249?locale-attribute=uk>) є положення, що університет [створює, зберігає та поширює знання у природничій, суспільній, гуманітарній і технічній наукових сферах. Могилянська – це спільнота, яка формує високоосвічену, національно свідому, чесну, небайдужу, творчу особистість, здатну незалежно мислити і відповідально діяти згідно з принципами добра та справедливості, для розвитку відкритого і демократичного суспільства]. Візією НауКМА (<http://ekmair.ukma.edu.ua/handle/123456789/6249?locale-attribute=uk>) визначено, що [НауКМА є лідером в інноваціях й активно впливає на майбутнє українського суспільства і держави. У НауКМА органічно поєднуються наукова діяльність, освітній процес і набуття практичних навичок найвищої якості. НауКМА є престижним, визнаним міжнародною академічною спільнотою, дослідницьким університетом]. Головною метою ОНП «Молекулярна біологія», яка реалізується у Національному університеті «Києво-Могилянська академія», є [формування висококваліфікованого фахівця з молекулярної біології рівня магістру, конкурентоспроможного на світовому рівні та здатного знаходити та вирішувати проблеми у галузі своєї професійної діяльності у науково-дослідних установах, закладах освіти та виробництва]. Гарантом також зазначено, що навчання здобувачів за даною освітньо-науковою програмою відбувається у тісному поєднанні з науково-експериментальною роботою в лабораторіях ЗВО та науково-дослідних установ мережі НАНУ та МОЗ України, що відповідає місії та стратегії закладу вищої освіти.

2. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін.

У відомостях про самооцінювання ОП вказано, що під час формулювання цілей ОП та визначення результатів навчання було враховано пропозиції та рекомендації різних груп стейкхолдерів. Зокрема, йдеться про те, що [ініціація створення ОНП пов'язана з результатами спілкування колективу кафедри з роботодавцями, які працевлаштовують наших випускників, та зі студентами, які навчаються на кафедрі. Аналіз студентами сучасних наукових джерел, спілкування викладачів кафедри і студентів з колективами відділів і лабораторій науково-дослідних закладів, під час конференцій та у неформальному спілкуванні, побажання представників установ, діяльність яких дотична до біології, а також питання, які ставлять перед нами абітурієнти при вступі на МП, викликало необхідність заміни МП «Біологія», яка реалізовувалась від початку створення МП до 2016 року на МП «Молекулярна біологія»] (документ на запит №11 – Ухвала Вченої ради НауКМА (протокол № 12, засідання 60, п. 10) від 29 вересня 2016 року щодо затвердження ОНП Біологія (Молекулярна біологія) освітнього рівня магістр). Представники роботодавців та академічної спільноти, а саме співробітники Інституту молекулярної біології і генетики НАН України – д.б.н., професор, член-кореспондент НАН України, заступник директора з наукової роботи Дзядевич С.В.; д.б.н., провідний науковий співробітник та за сумісництвом викладач на ОНП «Молекулярна біологія» в НауКМА Сергєєва Т.А. під час зустрічі з ЕГ наголосили, що брали участь в оновленні ОНП. Свої пропозиції вони можуть надавати під час спілкування з НПП НауКМА, з якими тісні творчі зв'язки, а також під час оприлюднення проекту ОНП на сайті ЗВО. Удовиченко К.М., к.б.н., завідувач відділу Інституту садівництва НААН України, яка також є випускницею даної ОНП, позитивно відізналась про рівень підготовки здобувачів та підтвердила їх затребуваність на ринку праці. Ряд випускників цієї програми різних років навчання, які отримали

другий та третій рівень вищої освіти, залишилися на кафедрах у якості штатних викладачів (Шпильчин В., Єфіменко Т.), або викладають за сумісництвом (Нечипуренко О., Нестеренко Ю., Маньковська О., Дерев'янчук М., Плигун В.) та беруть активну участь у перегляді ОНП. Окрім роботодавців, випускників та академічної спільноти в оновленні ОНП також брали участь студенти. Так, при обговоренні питання щодо зміни змісту і назви магістерської програми «Біологія» на «Молекулярна біологія» взяла участь студентка Д. Яринка (документ на запит №10 – протокол №6 засідання кафедри біології ФПрН від 23 лютого 2016 р.). Отже, діюча ОНП оновлена з урахуванням рекомендацій різних груп стейкхолдерів.

3. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм.

НаУКМА є одним з провідних вищих навчальних закладів України (Могилянська - третя з-поміж 184 закладів вищої освіти України (міжнародний рейтинг UniRank University Ranking - 2021), що підтверджує високий рівень кваліфікації НПП, які, у свою чергу, забезпечують якість освітнього процесу та створюють передумови для формування фахівців, конкурентоспроможних та успішно працевлаштованих в Україні та за кордоном. До розробки ОНП «Молекулярна біологія» кафедрою біології НаУКМА 20 років реалізовувалася ОНП «Біологія» (з 1997 року). ОНП «Молекулярна біологія», започаткована на базі НаУКМА, була однією з перших в Україні. За даними самоаналізу та під час спілкування з гарантом було наголошено, що на сьогодні у ряді ЗВО України є аналогічні за назвою ОНП, але вони мають інше наповнення. Проте більш детального визначення місця даної ОНП серед аналогічних освітніх програм вітчизняних та закордонних ЗВО ЄГ отримано не було. Сучасна молекулярна біологія сама є зібранням низки сучасних біологічних напрямів. ОНП «Молекулярна біологія» ставить за мету [формування висококваліфікованого фахівця з молекулярної біології рівня магістра, конкурентоспроможного на світовому рівні та здатного знаходити та вирішувати проблеми у галузі своєї професійної діяльності у науково-дослідних установах, закладах освіти та виробництва]. На сьогодні Київ є науковою, культурною та промисловою столицею України, в якій зосереджена найбільша кількість науково-дослідних установ, де випускники ОНП «Молекулярна біологія» можуть реалізувати себе як науковці-дослідники. У Києві розміщена значна кількість приватних і державних діагностичних лабораторій різного профілю, в тому числі клініко-діагностичних, ветеринарного спрямування, з виробництва та оцінки якості продуктів харчування, біопрепаратів, компаній-дистриб'юторів лабораторного обладнання та реагентів, фармацевтичні підприємства, інші установи та організації, що потребують висококваліфікованих фахівців-біологів. Як зазначено у самоаналізі ОНП [більшість випускників ОНП «Молекулярна біологія» залишаються працювати у галузі біології, це, переважно інституції мереж НАНУ, АМН України та приватний сектор, більшість з яких розташовано у Києві]. ОНП «Молекулярна біологія» є [освітньою програмою академічної орієнтації з преференціями до фундаментальних аспектів у молекулярній біології та з акцентуванням на науково-дослідну діяльність ...]. Досягнення заявлених цілей та програмних результатів навчання за ОНП «Молекулярна біологія» можливе при опануванні здобувачами як нормативних навчальних дисциплін та практик, так і вибіркового ОК, що знайшло відображення у додатковому введенні до зазначених у Стандарті ПРН, орієнтованих саме на дану ОНП: ПР 19-22.

4. Освітня програма дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності). За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти, програмні результати навчання повинні відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня.

Унікальність ОНП полягає у поєднанні навчальної і науково-дослідної діяльності здобувачів. Результати навчання, визначені стандартом вищої освіти за спеціальністю 091 Біологія для другого (магістерського) рівня вищої освіти (Наказ МОН України № 1458 від 21.11.2019), можуть бути досягнуті опануванням обов'язкової складової, а також додатково підкріплені вибірковою частиною ОК. Більшість курсів, що викладаються студентам на ОНП, – авторські та викладаються провідними фахівцями-практиками, залученими до навчального процесу в якості сумісників. Для досягнення визначених цілей і ПРН за даною ОНП, крім змістового наповнення ОК приділяється увага вибору методів, форм навчання і викладання: опрацювання наукової літератури (переважно англійською) за останні 2-3-х роки з провідних наукометричних баз даних, їх аналіз, формування висновків, виконання самостійних практичних завдань, підготовка презентацій та доповідей, дискусії, індивідуальні завдання з науковою складовою. ОНП включає всі програмні результати навчання, регламентовані Стандартом вищої освіти – ПР01-ПР18. При формуванні ОНП були сформульовані додаткові компетентності й програмні результати, які забезпечуються навчанням саме за ОНП «Молекулярна біологія»: ПР19 (вміти правильно оцінювати актуальність розвитку окремих наукових напрямів і бачити риси інноваційності); ПР20 (проявляти активну позицію у визначенні напрямів фахової діяльності, спираючись на здобуті фахові компетентності та знання у суміжних галузях); ПР21 (мати навички у складанні та реалізації наукових проєктів, як фундаментальних, так і прикладних); ПР22 (вільно володіти англійською мовою щодо спеціального контенту для усного спілкування та написання наукових текстів). Всі програмні результати навчання представлені у матриці відповідності результатів навчання обов'язковим компонентам освітньої програми, і кожен з них забезпечується кількома обов'язковими освітніми компонентами. Для специфічних для програми ПР з 15 обов'язкових освітніх компонентів ПР19 забезпечується 13 дисциплінами, ПР20 – 8 дисциплінами, ПР21 – 8 дисциплінами, ПР22 – 8 дисциплінами.

Загальний аналіз щодо Критерію 1:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 1.

Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які забезпечують доповнення традиційної профільної освіти з біології знаннями щодо фундаментальних аспектів у молекулярній біології. ОНП «Молекулярна біологія» зосереджена на [формуванні висококваліфікованого фахівця з молекулярної біології рівня магістру, конкурентоспроможного на світовому рівні та здатного знаходити та вирішувати проблеми у галузі своєї професійної діяльності у науково-дослідних установах, закладах освіти та виробництва], що відповідає місії та стратегії НаУКМА. Значна частина ОК ОНП, особливо у блоках вибіркових дисциплін, спрямована на формування у студента прикладних теоретичних знань і практичних навиків, актуальних для розвитку сучасного природничого напрямку. Цілі ОНП та ПРН враховують позиції та потреби різних груп стейкхолдерів, тенденції розвитку спеціальності та ринку праці в регіоні та Україні загалом. До оновлення ОНП залучаються представники роботодавців та академічної спільноти, в тому числі, які за сумісництвом викладають у НаУКМА, а також здобувачі вищої освіти за даною ОНП. У ОНП враховано практичну підготовку здобувачів – виконання лабораторно-дослідної частини кваліфікаційної роботи магістра на базі спеціалізованих лабораторій ЗВО та інших установ. ОНП дає можливість досягти ПР, визначених стандартом вищої освіти, а також ПР, які відповідають тенденціям розвитку спеціальності. ПР 1-ПР18 забезпечують фахову підготовку біолога, згідно стандарту вищої освіти за спеціальністю 091 Біологія, тоді як ПР 19-ПР 22 враховують сучасні тенденції розвитку спеціальності та вимоги роботодавців щодо сучасної підготовки висококваліфікованих фахівців-біологів та компетентностей майбутніх працівників як у науково-дослідних установах, так і на виробництві.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 1.

Відсутній аналіз аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм, визначення місця даної ОНП серед них. Рекомендація: на початку наступного 2023-2024 навчального року узагальнити результати аналізу аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм.

Рівень відповідності Критерію 1.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 1.

Експертна група (ЕГ) пересвідчилась у відповідності характеристик ОНП «Молекулярна біологія» вимогам підкритеріїв 1.1 (чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти), 1.2. (цілі ОНП і ПРН визначаються з урахуванням позицій і потреб заінтересованих сторін) і 1.4 (можливість досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти). Проте аналізована ОНП частково відповідає вимогам підкритерію 1.3. (врахування тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм), оскільки ЕГ не отримала чіткої відповіді про те, які саме аналогічні вітчизняні та іноземні освітні програми аналізувалися під час роботи над ОНП «Молекулярна біологія». Вирішальними в оцінюванні Критерію 1 став підкритерій 1.3, вимоги якого не повністю були виконані при створенні та оновленні ОНП. Проте ці недоліки є незначними. Отже, ЕГ вважає виявлені недоліки такими, що можуть бути усунені в короткий термін, а беручи до уваги позитивні особливості, оцінити ОНП рівнем В за Критерієм 1.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми:

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності).

Загальний обсяг ОНП: 120 кредитів. Співвідношення обсягів ОК програми: загальний обсяг обов'язкових компонент – 90 кредитів; загальний обсяг вибіркових компонент – 30 кредитів (25%). До обов'язкових компонент ОНП (90 кредитів) входять нормативні навчальні дисципліни (ОК 1.1.1-ОК 1.1.15, які складають 65 кредитів), дипломна практика (ОК 1.2.1, реалізація практичної частини магістерської роботи, на яку заплановано 12 кредитів) та атестація (кваліфікаційний екзамен, 3 кредити; написання та захист магістерської роботи, 10 кредитів). Вибіркові

компоненти ОНП (30 кредитів) сформовані у 2 блоки: 1) дисципліни професійної та практичної підготовки (20 кредитів); 2) дисципліни вільного вибору студента (в тому числі ОК з інших ОП, на що заплановано 10 кредитів).

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, складають логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання.

Нормативні навчальні дисципліни (ОК 1.1.1-ОК 1.1.15) формують загальні та фахові компетентності для підготовки фахівців в галузі біології із спеціалізацією у сфері молекулярної біології, в тому числі формують softskills. Дипломна практика (ОК 1.2.1), яка полягає у реалізації практичної частини магістерської роботи шляхом виконання студентами лабораторно-практичних досліджень у науково-дослідних установах та лабораторіях кафедри біології НаУКМА дозволяє підсилити формування загальних і фахових компетенцій біолога через їх реалізацію в практичній сфері. Вибіркові ОК професійної та практичної підготовки (ВБ 2.1.1, ВБ 2.1.3, ВБ 2.1.4., ВБ 2.1.5, ВБ 2.1.6, ВБ 2.1.8) сприяють розширенню предметного змісту спеціальних компетентностей. Вибіркові ОК вільного вибору студента (в тому числі ОК з інших ОП, ВБ 2.2) відповідно до обраних ОК можуть сприяти розширенню предметного змісту як спеціальних, так і загальних компетентностей та softskills. Аналіз матриць ОНП дає можливість стверджувати, що обов'язкові ОК дають можливість досягнути регламентованих Стандартом вищої освіти програмних результатів навчання. Проте робочій групі доцільно було б звернути увагу на взаємопов'язаність ОК у структурно-логічній схемі. Освітні компоненти, включені до даної ОНП, у структурно-логічній схемі розташовані лише за семестрами викладання цих ОК.

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною).

Зміст ОНП в цілому відповідає предметній області заявленої для неї спеціальності. У основі ОНП - підготовка фахівців в галузі біології із спеціалізацією у молекулярній біології. ОК, направлені на формування фахових компетентностей: серед обов'язкових компонентів ОНП – ОК 1.1.2-ОК 1.1.15 та блоки вибіркових ОК. При реалізації ОНП також приділено увагу поєднанню теоретичного навчання та практичної підготовки: наявність дипломної практики (ОК 1.2.1), яка полягає у реалізації практичної частини магістерської роботи та робота над якою відбувається протягом всього терміну навчання на ОНП «Молекулярна біологія».

4. Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у обсязі, передбаченому законодавством.

Можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів регулюється «Положенням про організацію освітнього процесу в НаУКМА» (2021 р., https://www.ukma.edu.ua/index.php/about-us/sogodennya/dokumenty-naukma/cat_view/1-dokumenty-naukma/12-normativna-baza-naukma/63-dokumenty-iz-orhanizatsii-osvitnoho-protseesu?start=15; file:///D:/Downloads/nakaz_300.pdf, стор. 7) та Наказом №109 від 07.03.2018 р. Про затвердження «Порядку проведення запису студентів на вибіркові дисципліни за допомогою системи автоматизованого запису» (https://www.ukma.edu.ua/index.php/about-us/sogodennya/dokumenty-naukma/cat_view/1-dokumenty-naukma/12-normativna-baza-naukma/63-dokumenty-iz-orhanizatsii-osvitnoho-protseesu?start=25), яке передбачає індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти ОК у обсязі 30 кредитів з вибіркового блоку дисциплін. Вибір здійснюється з переліку дисциплін професійної та практичної підготовки блоку 2.1 (20 кредитів) та дисциплін вільного вибору з блоку 2.2 ОНП (10 кредитів). Такий вибір ОК здобувачі здійснюють щороку на наступний навчальний рік, використовуючи систему автоматизованого запису на вибіркові дисципліни (САЗ) (<https://my.ukma.edu.ua/auth/login>). Вибіркові дисципліни з циклу професійної та практичної підготовки сприяють поглибленому вивченню саме того напрямку біології, який найбільше цікавить здобувача з професійної точки зору. Переважна більшість ОК з блоку вибіркових дисциплін викладається НПП, основна професійна діяльність яких є в межах тієї дисципліни, яку вони викладають; зазвичай це співробітники провідних науково-дослідних установ, які працюють на кафедрі біології за сумісництвом. Дисципліни вільного вибору з блоку 2.2 студенти можуть обирати з будь-яких магістерських програм. За рахунок кредитів вільного вибору студенти також можуть обирати курси сертифікатних програм (Положення про сертифікатні програми в НаУКМА, https://www.ukma.edu.ua/index.php/aboutus/sogodennya/dokumentynaukma/doc_download/816-polozhennia-prosertyifikatni-prohramy-v-naukma). Формування індивідуальної освітньої траєкторії може коригуватись відповідно до участі студентів у програмах міжнародної академічної мобільності здобувачів вищої освіти (Положення про порядок участі у програмах міжнародної академічної мобільності здобувачів вищої освіти, https://www.ukma.edu.ua/index.php/aboutus/sogodennya/dokumenty-naukma/doc_download/1450-polozhenniaproporiadok-uchasti-u-prohramakh-mizhnarodnoiakademichnoi-mobilnosti-zdobuvachiv-vyshchoi-osvity). При участі здобувачів у програмах академічної мобільності в НаУКМА проводиться відповідне перезарахування дисциплін, які вивчались у партнерських установах.

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності.

Протягом двох років навчання на ОНП «Молекулярна біологія» в рамках організації викладання ОК нормативного блоку проводяться практичні, семінарські заняття. Від проведення традиційних лабораторних занять на ОНП відмовились та акцентували увагу на формуванні практичних навичок систематичного та цілеспрямованого пошуку та аналізу джерел наукової літератури в інформаційному просторі світової мережі. Лабораторно-практичні дослідження виконуються здобувачами під час підготовки магістерської роботи на базі науково-дослідних установ (наявні угоди про співпрацю) та лабораторій кафедри біології факультету природничих наук НаУКМА.

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills), що відповідають заявленим цілям.

Здобувачі ОНП під час спілкування з членами ЕГ продемонстрували гарні комунікативні навички, вільно висловлювали свої думки та позицію. ОНП «Молекулярна біологія» забезпечує набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills) впродовж усього періоду навчання через реалізацію освітніх компонентів. Так, ОК 1.1.1 (Англійська мова, 6 кредитів, 1-й та 2-й семестри) забезпечує гуманітарну складову, загальнокультурну підготовку та формує soft skills; є адаптованою під фахову професійну підготовку біологів. При реалізації циклу нормативних навчальних дисциплін (ОК 1.1.1-ОК 1.1.15; дипломної практики (ОК 1.2.1) та вибіркового ОК (вибіркові ОК професійної та практичної підготовки: ВБ 2.1.1, ВБ 2.1.3, ВБ 2.1.4., ВБ 2.1.5, ВБ 2.1.6, ВБ 2.1.8; вибіркового ОК вільного вибору студента) також відбувається формування soft skills. Під час інтерв'ювання здобувачі підтвердили формування соціальних навичок роботи у команді під час практичних та семінарських занять; формування вміння працювати самостійно, в тому числі з літературними джерелами та масивами ресурсів Internet; здатність приймати рішення, проявляти ініціативу; вміння презентувати та відстоювати свою думку під час доповідей (з підготовкою презентацій), дискусій, індивідуальних завдань; робота у колективах науково-дослідних установ над виконанням досліджень практичної частини магістерської роботи; участь у наукових конференціях. Розвитку соціальних навичок також сприяє залучення здобувачів до студентського біологічного товариства (<https://vstup.ukma.edu.ua/student-organization?so-id=21>) і гуртків різного спрямування, мережа яких розвинена у НаУКМА (Спудейське братство <https://vstup.ukma.edu.ua/student-organization?so-id=17>, ЕкоКлуб «Зелена Хвиля» <https://vstup.ukma.edu.ua/student-organization?so-id=16>, Дебатний клуб <https://vstup.ukma.edu.ua/student-organization?so-id=15>, Студентський театр «Verum» <https://vstup.ukma.edu.ua/student-organization?so-id=36> та інші <https://web.ukma.edu.ua/index.php/uk/students/stud-org/culture>). Здобувачі також усвідомлюють та позитивно відмічають необхідність запровадженної підготовки з іноземної мови, що є умовою для інтеграції у міжнародну наукову спільноту та сприяє їх швидкій адаптації під час академічної мобільності.

7. Зміст освітньої програми ураховує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності).

При розробці та оновленні ОНП «Молекулярна біологія» враховано положення Стандарту вищої освіти за спеціальністю 091 «Біологія» магістерського рівня вищої освіти, затвердженого Наказом МОН України № 1458 від 21.11.2019 (https://osvita.ua/legislation/Vishya_osvita/68363/; <https://osvita.ua/doc/files/news/683/68363/2019-11-22-091-B.pdf>).

8. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання.

Розподіл часу між заняттями і самостійною роботою здійснюється згідно «Положення про організацію освітнього процесу в НаУКМА» (2021 р., https://www.ukma.edu.ua/index.php/about-us/sogodennya/dokumenty-naukma/cat_view/1-dokumenty-naukma/12-normativna-baza-naukma/63-dokumenty-iz-orhanizatsii-osvitnoho-protsesu?start=15; file:///D:/Downloads/nakaz_300.pdf) та «Методичних вимог до структури та змісту навчальних планів в НаУКМА» (https://www.ukma.edu.ua/index.php/about-us/sogodennya/dokumenty-naukma/cat_view/1-dokumenty-naukma/12-normativna-baza-naukma/63-dokumenty-iz-orhanizatsii-osvitnoho-protsesu; file:///D:/Downloads/nakaz_299.pdf). Обсяг одного кредиту ЄКТС становить 30 академічних годин (file:///D:/Downloads/nakaz216.pdf, стор. 9). Кількість годин навчальних занять у ОК планується з урахуванням здатності здобувачів навчатися самостійно: 10 годин кожного кредиту відводиться на аудиторне навантаження, 20 годин – на самостійну роботу студента (відповідно до п.3.8 Методичних вимог до структури та змісту навчальних планів у НаУКМА, file:///D:/Downloads/nakaz_299.pdf). Аналіз змісту ОНП та навчального плану (рік вступу 2021-2022) засвідчив, що обсяг окремих освітніх компонентів відповідає фактичному навантаженню здобувачів. Так, у 1 семестрі тижневе навантаження з нормативних дисциплін становить 15 годин, з вибіркового – 5 годин, що в сумі становить 20 годин або 4 години (2 пари) при 5-денному навчальному тижні; у 2 семестрі – тижневе навантаження з нормативних дисциплін 18 годин, з вибіркового – 3 години (в сумі 21 година на тиждень); у 2д семестрі – тижневе навантаження з нормативних дисциплін 6 годин, з вибіркового – 4 години (10 година на тиждень); у 3 семестрі – тижневе навантаження з нормативних дисциплін 4 години, з вибіркового – 11 годин (в сумі 15 година на тиждень); у 4 семестрі – тижневе навантаження з нормативних та вибіркового дисциплін складає по 3 години (6 година на

тиждень). Відповідно до п.3.9 Методичних вимог до структури та змісту навчальних планів у НаУКМА, file:///D:/Downloads/nakaz_299.pdf) тижневе аудиторне навантаження не може перевищувати 18 годин. Проте тижневе навантаження 1-го (20 годин) та 2-го семестру (21 година) не відповідають вимогам заявленого пункту. Аналіз наданого гарантом для ознайомлення розкладу занять здобувачів за ОНП «Молекулярна біологія» на осінній семестр 2021-2022 н.р. засвідчив, що навчальне аудиторне навантаження протягом семестру зконцентровано на 2 дні (понеділок та п'ятницю) та не перевищує 8 годин (4 пари) на день.

9. У разі здійснення підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти структура освітньої програми та навчальний план узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти.

Підготовка здобувачів вищої освіти ОНП «Молекулярна біологія» за дуальною формою освіти не здійснюється. Проте у НаУКМА розроблено та оприлюднено «Положення про дуальну форму здобуття вищої освіти (Наказ №479 від 08.12.2020 р.; https://www.ukma.edu.ua/index.php/about-us/sogodennya/dokumenty-naukma/cat_view/1-dokumenty-naukma/12-normatyvna-baza-naukma/63-dokumenty-iz-orhanizatsii-osvitnoho-protsesu?start=10;file:///D:/Downloads/%D0%BD%D0%B0%D0%BA%D0%B0%D0%B7479_%D0%9F%D0%BE%D0%BB_%D0%BF%D1%80%D0%BE_%D0%B4%D1%83%D0%B0%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D1%83_%D0%BE%D1%81%D0%B2%D1%96%D1%82%D1%83.pdf).

Загальний аналіз щодо Критерію 2:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 2.

ОНП характеризується набором ОК, орієнтованих на підготовку фахівців в галузі біології зі спеціалізацією у сучасній сфері, що активно розвивається – молекулярній біології. Більшість ОК за ОНП є авторськими та викладаються (за сумісництвом) фахівцями-практиками з провідних науково-дослідних установ. Освітня програма та навчальний план передбачають високий рівень практичної підготовки здобувачів. Акцентом ОНП є поєднання навчальної та науково-дослідної діяльності. Останній приділяється особлива увага. Так, під час виконання кваліфікаційної роботи магістра протягом двох років навчання на ОНП «Молекулярна біологія» здобувачі беруть участь у реалізації наукових проєктів у відділах та лабораторіях НДУ НАН України, дослідницьких лабораторіях приватних науково-виробничих компаній, лабораторіях НаУКМА.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 2.

Робочій групі доцільно було б звернути увагу на схематичне подання взаємопов'язаності ОК у структурно-логічній схемі. Нормативні навчальні дисципліни, включені до структурно-логічної схеми, розташовані лише за семестрами викладання цих ОК. Рекомендація: з початку наступного 2023-2024 навчального року при оновленні ОП удосконалити структурно-логічну схему, представивши її не у вигляді таблиці, а у вигляді схеми, в тому числі із зазначенням ОК за семестрами викладання.

Рівень відповідності Критерію 2.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 2.

Експертна група (ЕГ) пересвідчилась у відповідності характеристик ОНП «Молекулярна біологія» вимогам підкритерію 2.1 (обсяг ОНП та окремих ОК (у кредитах ЄКТС) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти); підкритерію 2.3 (зміст ОНП відповідає предметній області визначеній для неї спеціальності); підкритерію 2.4 (можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у обсязі, передбаченому законодавством); підкритерію 2.5 (ОНП та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності); підкритерію 2.6 (набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills); підкритерію 2.7 (при розробці ОНП враховано положення Стандарту вищої освіти за спеціальністю 091 «Біологія» магістерського рівня вищої освіти, затвердженого Наказом МОН України № 1458 від 21.11.2019); підкритерію 2.8 (обсяг ОНП та окремих ОК (у кредитах ЄКТС) реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання); підкритерію 2.9 (підготовка здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти). Проте ОНП «Молекулярна біологія» частково відповідає підкритерію 2.2 (зміст ОП має чітку структуру; освітні компоненти

складають логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання), оскільки структурно-логічна схема ОНП не повно відображає взаємопов'язаність її ОК. Вирішальними в оцінюванні Критерію 2 став підкритерій 2.2, проте ці недоліки є незначними. ЕГ вважає виявлені недоліки такими, що можуть бути усунені в короткий термін, а беручи до уваги позитивні особливості, оцінити ОНП рівнем В за Критерієм 2.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання:

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти.

На офіційному сайті НаУКМА розміщено сторінку з інформацією, призначеною для вступників на різні освітні рівні <https://vstup-old.ukma.edu.ua/dlyavstupnykiv>. Згідно з Правилами прийому на навчання до НаУКМА конкурсний відбір для вступу на навчання за кошти державного бюджету для здобуття ступеня магістра на основі здобутого ступеня бакалавра та магістра (освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліста) здійснюється за результатами: єдиного вступного іспиту з іноземної мови у формі тесту з іноземної мови (англійська, німецька, французька або іспанська) – сертифікат ЗНО (отриманого у останні 3 роки), та фахового вступного іспиту, складеного в рік вступу. У зв'язку з воєнним станом в Україні зарахування на ОНП «Молекулярна біологія» у 2022 році здійснювалось за результатами конкурсного фахового вступного випробування, який проводився на базі НаУКМА. Методичні роз'яснення щодо мотиваційних листів, етапів вступу на здобуття ступеня магістр, програм фахових вступних випробувань та іншу інформацію для вступників оприлюднено на сторінці вступної кампанії КМА та приймальної комісії <https://vstup-old.ukma.edu.ua/wpcontent/uploads/2022/02/pravila2022v3.pdf>). Правила прийому на ОНП «Молекулярна біологія» за ОР Магістр, розміщені на офіційному веб-сайті НаУКМА, є зрозумілими, чіткими та складені відповідно до чинних Умов прийому на навчання до ЗВО України.

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми.

Конкурсний відбір для вступу на навчання за кошти державного бюджету для здобуття ступеня магістра здійснюється за результатами єдиного вступного іспиту з іноземної мови (сертифікат ЗНО) та фахового вступного іспиту, складеного в рік вступу. У 2022 році у зв'язку з воєнним станом в Україні зарахування на ОНП «Молекулярна біологія» здійснювалось за результатами конкурсного фахового вступного випробування у НаУКМА Програма фахового вступного випробування оприлюднена на сайті ЗВО (<https://vstup-old.ukma.edu.ua/dlya-vstupnykiv-namagisterski-programy/programy-vstupnyh-vyprobuvan-mp/>, <https://vstup-old.ukma.edu.ua/wp-content/uploads/2022/07/MP-09-Molekulyarna-biologiya.pdf>). Фахове вступне випробування за спеціальністю 091 «Біологія» для вступників на ОНП «Молекулярна біологія» включає питання з базових біологічних дисциплін («Біохімія», «Цитологія та гістологія», «Анатомія людини», «Фізіологія людини та тварин», «Фізіологія рослин», «Мікробіологія», «Вірусологія», «Генетика», «Генетика онтогенезу», «Популяційна генетика», «Молекулярна біологія», «Імунологія», «Теорія еволюції», «Статистичні методи в біології»).

3. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Перелік документів, які регламентують правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, є доступними для всіх учасників освітнього процесу – оприлюднені на сайті ЗВО: Положенням про порядок участі у програмах міжнародної академічної мобільності здобувачів вищої освіти (Наказ №289 від 10.09.2020р., <https://bit.ly/3GKh1u5>); Положення про організацію освітнього процесу в НаУКМА (Наказ №300 від 14.06.2021р., <https://bit.ly/3GPP3gr>); Положення про критерії оцінювання знань здобувачів освіти в НаУКМА (Наказ № 643 від 29.12.21 р., <https://bit.ly/3igiZrK>); Положення про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів у НаУКМА (https://www.ukma.edu.ua/index.php/about-us/sogodennya/dokumenty-naukma/doc_download/199-polozhenniaproporiadok-perevedennia-vidrakhuvannia-ta-ponovlennia-studentiv-u-naukma). Під час реалізації ОНП «Молекулярна біологія» послідовно дотримуються правил визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності. Так, за період 2020-2022 р.р. трьом студенткам даної ОНП після завершення стажування були зараховані кредити ЄКТС, отримані у закордонних навчальних закладах (Шатохіна Г. – Гіссенський університет імені Юстуса Лібіга у Німеччині, зараховано 24,5 кредитів ЄКТС у НАУКМА; Сайчук А. – Корейський інститут науки і технологій у Південній Кореї, зараховано 14,5 кредитів ЄКТС у НАУКМА; Кирилюк І. – Університеті Глазго у Великобританії, зараховано 30 кредитів ЄКТС у НАУКМА).

4. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті регулюється Положенням про порядок та процедури визнання результатів через неформальну освіту, яке висвітлено на сайті ЗВО (Наказ № 530 від 30.12.2020 р., <https://bit.ly/3Xu91mo>). Однак прикладів визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, на цей час на ОНП «Молекулярна біологія» ще не було.

Загальний аналіз щодо Критерію 3:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 3.

У контексті відповідності критерію 3 сильними сторонами ОНП є наявність нормативно-правових документів та їх доступність у відкритому доступі, що визначають зрозумілі та чіткі правила вступу на ОНП «Молекулярна біологія». Особливостями, що зумовлюють переваги цієї ОНП є позитивні практики реалізації академічної мобільності. Варто відмітити і наявність успішних прикладів визнання результатів навчання, отриманих під час академічної мобільності. Так, за даними самоаналізу три студентки ОНП реалізували право на академічну мобільність. Під час зустрічі ЕГ зі студентами одна з учасниць знаходилася на такій програмі у Шотландії. Студенти виказують зацікавленість у академічній мобільності, добре інформовані щодо вимог до її учасників та практики перезарахування результатів навчання. Практика академічної мобільності є звичним явищем за даною ОНП та однією з переваг при її обранні здобувачами серед інших магістерських програм. Студенти не виказують занепокоєння щодо визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема за програмами академічної мобільності, оскільки існує узгодження навчальних планів з партнерськими університетами. Процедура перезарахування результатів навчання, отриманих у інших ЗВО, для здобувачів є зрозумілою, неодноразово проводилась і відноситься у НаУКМА до стандартизованих організаційних моментів навчального процесу.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 3.

Слабкі сторони у контексті даного критерію відсутні.

Рівень відповідності Критерію 3.

Рівень А

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 3.

Експертна група (ЕГ) пересвідчилася у відповідності характеристик ОНП «Молекулярна біологія» вимогам підкритерію 3.1 (правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти); підкритерію 3.2 (правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми); підкритерію 3.3 (визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності; вони є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми; у НаУКМА за даною ОНП процедура перезарахування результатів навчання, отриманих в інших ЗВО, реалізується щорічно та є звичним стандартним процесом); підкритерію 3.4 (визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу). Беручи до уваги позитивні особливості ОНП, ЕГ вважає за доцільне оцінити ОНП «Молекулярна біологія» рівнем А за Критерієм 3

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою:

1. Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи.

Застосований комплекс словесних, наочних та практичних методів, включаючи сучасні цифрові та інтерактивні технології навчання, дозволяє ефективно здійснювати освітній процес як in-person, такі online. Матриця відповідності демонструє застосування адекватних методів для досягнення кожного ПР. Так, моделюванню біологічних об'єктів та процесів магістри навчаються через використання програмного засобу MATLAB,

застосовувати методологічні принципи наукового дослідження - у ході виконання експериментальної частини магістерської роботи, оволодіння іноземною мовою забезпечується не тільки практичними заняттями з англійської, а й використанням англомовної наукової літератури при вивченні інших дисциплін. Деякі зауваження викликає забезпечення ПР17 (див. секцію Слабкі сторони). Здобувачі освіти є повноправними учасниками навчального процесу, їх інтереси враховуються через анонімне анкетування, що відбувається двічі на рік. Вони можуть на свій розсуд обирати вибіркові дисципліни, тему магістерської роботи та місце її виконання. https://www.ukma.edu.ua/index.php/about-us/sogodennya/dokumenty-naukma/doc_download/570-poriadok-zapysu-studentiv-na-vybirkovy-dystypliny-za-dopomohoiu-systemy-avtomatyzovanoho-zapysu Ініціативи студентів стали ширше застосовуватися командні методи роботи, ситуаційні задачі, case study. У рамках програми семінарського заняття увага зосереджується на тих питаннях, які викликали більший інтерес студентів. Розклад занять вони оцінюють як зручний (на прохання студентів були перерозподілені за днями тижня лекційні та семінарські заняття, щоб вирівняти щоденне навантаження), час, відведений на самостійну роботу достатній для опрацювання навчального матеріалу. В них не виникає труднощів у користуванні навчальною платформою DistEdu, де у кожного є особистий кабінет. https://www.ukma.edu.ua/index.php/about-us/sogodennya/dokumenty-naukma/doc_download/2457-polozhennia-pro-elektronnu-osvitniu-platformu-distedu-moodl-ta-systemu-upravlinnia-dystantsiynym-navchan Для оперативного спілкування з викладачами використовуються зручні для студентів соцмережі, що важливо в умовах нестабільного інтернету та електропостачання, бо дозволяє перенести заняття чи строки подання самостійної роботи без зниження якості навчання в цілому. Згідно принципам академічної свободи викладач може читати свій курс українською або англійською мовою (якщо має мовний сертифікат та розробив англломовне методичне забезпечення). Викладачі вільно добирають контент своїх дисциплін у відповідності до компетентностного підходу. Так, на ОНП читаються оригінальними авторські курси “Біосенсорні технології”, “Біологія систем”, “Фітоімунологія”. Викладачі вільні у визначенні форм та термінів поточного контролю, які повинні бути зафіксовані у силабусі та своєчасно доведені до відома здобувачів освіти. Академічна свобода передбачає розвиток критичного мислення студентів, що реалізується через проблемні дискусії на семінарах, взаємне оцінювання виступів та робіт студентів.

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб).

Повна інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання міститься у силабусах освітніх компонентів. Там є деталізований розподіл балів за окремі види навчальної діяльності, виконання завдань на тому чи іншому рівні якості. Посилання на силабуси, наведені у “Відомостях самооцінювання” є активними, також силабуси представлені у вільному доступі на сайті НауКМА. Крім того силабуси розміщено на платформі DistEdu https://www.ukma.edu.ua/index.php/about-us/sogodennya/dokumenty-naukma/doc_download/971-polozhennia-pro-kvalifikatsiinu-mahistersku-robotu-studenta-naukma у розділах відповідних курсів, які стають доступним для студента, коли приходить час вивчення певного курсу. На першій лекції викладач додатково інформує студентів про критерії оцінювання та їх зв'язок з цілями вивчення дисципліни та опанування освітньої програми в цілому. Студенти характеризують правила та критерії оцінювання як зрозумілі, відмічають, що їх чітке застосування дозволяє уникати конфліктних ситуацій. Студенти знають, як розраховується їх оцінка з дисципліни на основі поточної успішності та підсумкового контролю, та за що вони можуть отримати додаткові бали.

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми.

При досить широкому спектрі можливостей подальшого працевлаштування випускників, ОНП зосереджена на підготовці фахівців для науково-дослідного сектору. Для багатьох здобувачів освіти саме можливість дослідницької роботи була основним мотивом для обрання ОНП. Тому тісне поєднання навчання і досліджень є одним з проявів унікальності програми. На дипломну практику та підготовку магістерської роботи, яка є дослідницькою за змістом, відведено 22 кредити. Дослідження проводяться як у власних навчальних лабораторіях та науковій лабораторії генетики та клітинної біології НауКМА, так і у провідних наукових установах: Інституті молекулярної біології і генетики НАНУ, Інституті агроєкології і природокористування НААН, Інституті садівництва НААН, Інституті біохімії ім.О.В.Палладіна НАНУ, з якими укладено угоди про співпрацю. На зустрічі роботодавців представники цих інститутів відмічали високий рівень підготовки здобувачів освіти з НауКМА та їх реальний внесок у дослідницьку роботу. Науковим напрямком випускаючої кафедри є генетика злаків, інтрогресивна гібридизація пшениці, популяційна генетика рослин, генетика стійкості пшениці до біотичних та абіотичних чинників довкілля, механізми формування геномів алополіплоїдів, що мають гібридне походження, що впливає на зміст ОНП та тематику студентських досліджень. Студенти безпосередньо залучені до дослідницького проекту кафедри біології з вивчення молекулярних механізмів мінливості рослин. Результати наукових досліджень співробітників кафедри біології використовуються у якості ілюстративних матеріалів у викладанні дисциплін “Сучасні методи оптичної мікроскопії”, “Генетика вищих рослин”. У дисциплінах, які викладають професіонали-практики, результати наукової роботи є частиною змісту, наприклад, навчальних дисциплін “Механізми онкогенезу” та “Біологія систем”. Особливістю ОП є те, що до семінарських занять магістри опрацьовують велику кількість наукових статей, переважно англомовних, і таким чином набувають навичок інформаційного пошуку, що є вкрай важливим у дослідницькій роботі. Результати дослідницької роботи здобувачі освіти представляють також на засіданнях

наукового студентського товариства та на наукових конференціях (були представлені збірки матеріалів конференцій та сертифікати учасників). За участь у конференції студенти отримують заохочувальні бали до рейтингової оцінки.

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі.

Оновлення змісту ОК програми відбувається регулярно відповідно до Положення про внутрішнє забезпечення якості освіти НаУКМА та як реакція на виклики сьогодення. Були представлені протоколи засідання кафедри біології, де розглядалися ці питання, зміни вносяться перед початком навчального року. Ініціаторами змін в основному виступають викладачі, які постійно відстежують прогрес у своїй галузі знань у ході власної дослідницької роботи та спілкування у науковому середовищі. При оновленні приділяється увага узгодженню змісту пов'язаних дисциплін, щоб зберегти послідовність викладання та уникнути дублювань. З початком пандемії Covid-19 відповідні питання були додані до дисципліни “Молекулярні основи патогенезу”. У військовий час при проведенні занять з “Біоетики та біобезпеки новітніх технологій” піднімаються питання протидії фейковій інформації щодо біологічних загроз, студенти виконували креативні завдання - зйомку роз'яснювальних ТікТок роликів. Суттєве оновлення змісту та методів викладання відбулося у зв'язку з переходом на дистанційне навчання. Під час резервної зустрічі було продемонстровано, як працює платформа DistEdu, які завантажені навчально-методичні матеріали, включаючи відеозаписи лабораторних робіт, різні типи завдань для контролю знань, технологію оцінювання та повідомлення результатів студентам. Поряд з DistEdu використовуються і інші програмні засоби для комунікації та он-лайн тестування. Запис відеолекцій практикується, але винятково, хоча студенти висловили зацікавленість у них. Найбільш динамічним є зміст дисциплін професійної підготовки, де постійно оновлюється підбірки наукових статей, рекомендованих для самостійного опрацювання та для обговорення на семінарах. Швидке оновлення змісту цих дисциплін створює певні проблеми з їх методичним супроводом: неможливо створити власний навчальний посібник, який би залишався актуальним протягом кількох років. На жаль треба відмітити, що оновлення змісту не завжди включало оновлення списку навчальної літератури, іноді там присутні підручники, видані у минулому сторіччі, і навіть за радянських часів (дисципліни “Методи кінетичного аналізу у фізико-хімічній біології”, “Методологія наукових досліджень”)

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти.

Функціонування ОНП відрізняється високим рівнем інтернаціоналізації. Викладачі, залучені до програми, мають публікації у закордонних наукових виданнях, в тому числі, у співавторстві з закордонними колегами, і, навіть, є членами редакційної колегії таких видань, беруть участь у конференціях, зокрема у міжнародних заходах з біобезпеки, проходять стажування (підтверджуючі документи предоставлено). Вони дійсно є членами світової наукової спільноти, хоча формально не входять до якихось міжнародних професійних об'єднань. Наукові досягнення, отримані у рамках міжнародної співпраці, імплементуються у навчальний процес (дисципліна “Біосенсорні технології”). У НауКМА існують організаційні засади, які дозволяють викладачам проходити довготривале стажування без втрати робочого місця та переривання педагогічного стажу. Практикуються вебінари з участю провідних закордонних вчених, їх он-лайн лекції на зборах наукового студентського товариства. Бібліотека НаУКМА забезпечує вільний доступ до міжнародних інформаційних ресурсів. Закордонні фонди залучені до стимулювання дослідницької активності студентів, наприклад, іменна стипендія Дж. Федака у сфері генетики р о с л и н . Академічна мобільність студентів регулюється відповідним Положенням НауКМА, https://www.ukma.edu.ua/index.php/about-us/sogodennya/dokumenty-naukma/doc_download/1450-polozhennia-pro-poriadok-uchasti-u-prohramakh-mizhnarodnoi-akademichnoi-mobilnosti-zdobuvachiv-vyshchoi-osvity створений Відділ міжнародного співробітництва, який ефективно працює у цій сфері. Існує система поширення інформації про програми навчання та стажування, надається конкретна допомога у оформленні документів. National University Kyiv-Mohyla Academy - INTERNATIONAL OFFICE (ukma.edu.ua) Передумовою участі є володіння іноземними мовами. У навчальному плані ОНП на вивчення англійської мови відведено 6 кредитів, що дозволяє досягти відповідного результату навчання (за відзивами як самих студентів так і роботодавців, у яких вони проходять дипломну практику). У викладанні увага приділяється як навичкам академічного письма, так і володінню спеціальною термінологією. Навички спілкування відпрацьовуються за технологією Speaking Club, коли студенти самі вибирають теми для обговорення англійською. Студенти виказують зацікавленість у академічній мобільності: під час зустрічі зі студентами одна з учасниць знаходилася на такій програмі у Шотландії, інші розповіли про свої плани у цьому напрямку. Участь у академічній мобільності не створює перешкод у опануванні освітньої програми, бо існує узгодження навчальних планів партнерських університетів, всі результати навчання зраховуються. Пропонується також віртуальна мобільність, що важливо для студентів чоловічої статі, які зараз не можуть покинути межі країни. Серед випускників минулих років є такі, що працюють у закордонних установах, але підтримують зв'язок з кафедрою біології і запрошують на стажування інших, в основному на післядипломні програми.

Загальний аналіз щодо Критерію 4:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 4.

Тісні зв'язки з провідними науково-дослідними установами забезпечують викладання на найсучаснішому науковому рівні, дозволяють виконувати експериментальну частину магістерських робіт на досконалому лабораторному обладнанні під керівництвом висококваліфікованих професіоналів-практиків. Інтернаціоналізація науково-освітньої діяльності здійснюється системно, тобто на базі розробленої внутрішньої документації «Про порядок участі у програмах міжнародної академічної мобільності здобувачів вищої освіти», через відповідний адміністративний підрозділ - Відділ міжнародного співробітництва, при організаційній підтримці та матеріальному заохоченні з боку керівництва НаУКМА. Інтернаціоналізація відбувається масштабно: всі учасники освітнього процесу мають вільний доступ до міжнародних інформаційних ресурсів, тільки на ОНП двоє викладачів та двоє студентів вже взяли участь у програмах академічної мобільності, а одна студентка знаходилася на поточній програмі, 16 статей у міжнародних наукових виданнях були представлені у «Зведеній інформації про викладачів ОНП». Реальна інтернаціоналізація підвищує якість навчання та привабливість ОНП для вступників.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 4.

ПР17 (Застосовувати сучасні технології навчання для викладання спеціальних дисциплін) забезпечується вивченням чотирьох професійних дисциплін через використання методів: Лекції, семінарські заняття, робота з сучасними інформаційними базами даних, застосування під час навчання сучасних технологій - «Біосенсорні технології»; Вміння знаходити, обирати необхідну інформацію за певною темою (пошук інформації в Інтернеті), вміння готувати презентації (PowerPoint) з відповідними ілюстраціями, використовувати сучасні освітні платформи, програми для навчання (DistEdu, MSTeams) - «Молекулярна фізіологія»; Лекції із використанням застосунку Microsoft Teams , семінарські заняття, індивідуальний пошук та опрацювання інформації, підготовка презентацій виступів із застосуванням Microsoft Office Power Point - «Генетика мікроорганізмів»; Проведення лекцій онлайн з використанням MSTeams, використання освітньої платформи DistEdu для отримання матеріалів для навчання - «Генетика вищих рослин» Все це може надати студентам окремі навички, корисні у викладанні спеціальних дисциплін, але перерахованими методами (де до переліку методів потрапили і форми навчання, і вміння) сучасні технології навчання далеко не вичерпуються. Тому для досягнення ПР17 було би бажаним викладання магістрам дисципліни педагогічного профілю. ЕГ рекомендує до початку наступного навчального року впорядкувати забезпечення ПР17. Також рекомендується переглянути доцільність використання навчальної літератури, виданої більше 20 років тому. Якщо з певних дисциплін новіших підручників не існує, то викладачі кафедри, як фахівці високої наукової та методичної кваліфікації, могли би створити власний навчальний посібник з урахуванням особливостей ОП. Тим більше, що йдеться про дисципліни з досить стабільним змістом і посібником можна було би користуватися відносно тривалий час. ЕГ рекомендує протягом місяця розглянути на засіданні кафедри питання про оновлення рекомендованої літератури та про доцільність видання власних навчальних посібників для забезпечення навчання за ОНП.

Рівень відповідності Критерію 4.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 4.

Поряд з безперечними досягненнями у інтернаціоналізації навчання, які мають ознаки інноваційності, забезпеченням поєднання навчальної та дослідницької діяльності на зразковому рівні, та досконалою системою інформування здобувачів освіти щодо цілей, змісту, ПРН, порядку та критеріїв оцінювання, наявні недоліки у забезпеченні одного з двадцяти програмних результатів навчання та недоліки оновлення змісту окремих ОК. Тобто за підкритеріями 4.2, 4.3 та 4.5 відповідність повна, а за підкритеріями 4.1 та 4.4 неповна. Вказані недоліки не є принциповими і можуть бути виправлені у ході планового удосконалення ОНП, але вони привели до зниження загального рівня відповідності Критерію 4.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність:

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дозволяють встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компоненту та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь.

Контрольні заходи на ОНП застосовуються системно та спрямовані на досягнення програмних результатів навчання. Проводиться вхідний контроль знань (на лекціях), поточний (на семінарах, лабораторних заняттях, з самостійної роботи), підсумковий (заліки та екзамни). Критерії оцінювання встановлені відповідним Положенням НаУКМА, https://www.ukma.edu.ua/index.php/about-us/sogodennya/dokumenty-naukma/doc_download/2541-polozhennia-pro-kryterii-otsiniuvannia-znan-zdobuvachiv-vyshchoi-osvity-v-naukma яке визначає, зокрема, розподіл балів між поточною успішністю та екзаменом. На основі отриманих балів визначається рейтинг студента. При цьому

враховується обсяг вивчених дисциплін у кредитах, можливе нарахування додаткових балів, наприклад, за виступ на науковій конференції. https://www.ukma.edu.ua/index.php/about-us/sogodennya/dokumenty-naukma/doc_download/2766-polozhennia-pro-reitynhovu-systemu-otsiniuvannia-znan-i-kompetentnosti-zdobuvachiv-vyshchoi-osvity-naukma У силабусі кожного ОК приведені таблиці відповідності змісту контрольних заходів та РН, досягнення яких вони контролюють. Також наведений чіткий розрахунок балів за виконання певних завдань. Форми контролю різноманітні: усне та письмове опитування, тестування, розв'язання задач, оцінюються презентації та доповіді. Контрольні завдання та подання письмових робіт інтегровані у платформу DistEdu, де відбувається їх оцінювання та повідомлення результатів студенту. У період дистанційного навчання було рекомендовано обмежити використання рефератів як форми контролю, щоб уникнути перевантаження студентів. Були продемонстровані зразки екзаменаційних білетів, які показують, що завдання підсумкового контролю адекватно відображають зміст дисципліни, сформульовані так, щоб перевірити розуміння навчального матеріалу, здатність використовувати набуті знання. Контролюється також проходження практики через подання звіту, який розглядається та підписується керівником практики. Представники роботодавців також залучаються до складу екзаменаційних комісій. Практикується само- та взаємооцінювання, що важливо для розвитку соціальних навичок. Студенти добре поінформовані про форми та критерії оцінювання, усі відповідні нормативні документи та методичні матеріали доступні на сайті університету.

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності).

Згідно державного Стандарту формою атестації здобувачів вищої освіти є захист магістерської роботи. Для забезпечення вимог Стандарту у НаУКМА розроблено “Положення про кваліфікаційну/магістерську роботу студента”, https://www.ukma.edu.ua/index.php/about-us/sogodennya/dokumenty-naukma/doc_download/971-polozhennia-pro-kvalifikatsiinu-mahistersku-robotu-studenta-naukma а на його основі “Методичні рекомендації щодо виконання, написання, оформлення та захисту кваліфікаційних робіт галузі знань 09 – біологія за спеціальністю 091 – біологія”. Ці рекомендації охоплюють весь цикл виконання магістерської роботи від вибору теми до захисту, надають зразки оформлення самої роботи, так і супровідних документів. Захист роботи відбувається публічно. На ОНП здобувачі освіти складають кваліфікаційний іспит, що також передбачено стандартом. Іспит є комплексним, тобто охоплює зміст всіх ОК програми, контролює досягнення всіх РН, що підтверджує представлена ЕГ Програма іспиту.

3. Визначено чіткі і зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для усіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема включають процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Нормативні документи НаУКМА з проведення контрольних заходів доступні на сайті університету у розділі “Документи з організації освітнього процесу”, система пошуку документів є зрозумілою. До підсумкового контролю допускаються студенти, що набрали поточний бал не нижче мінімально припустимого. Цю вимогу, як і інші правила проведення контрольних заходів (як то спосіб відпрацювання пропущених занять, нарахування додаткових балів, неприпустимість користування мобільними пристроями на екзамені тощо), студенти добре розуміють. Вони детально роз'яснюються у силабусі кожного ОК у розділі “Політика дисципліни”. Об'єктивність контролю забезпечується принципами формування екзаменаційних комісій https://www.ukma.edu.ua/index.php/about-us/sogodennya/dokumenty-naukma/doc_download/826-polozhennia-pro-poriadok-stvorennia-orhanizatsiui-i-robotu-ekzamenatsiinoi-komisii-v-naukma, чіткістю критеріїв оцінювання і їх неухильним дотриманням, що відмічають самі студенти. Цьому сприяє і комп'ютерне тестування з автоматичною перевіркою, “шифрування” імені студента перед перевіркою письмової роботи, колегіальність оцінювання, особливо у разі повторного складання іспиту. Ситуацію конфлікту інтересів (наприклад за наявності родинних зв'язків викладача та студента) керівник Центру забезпечення якості освіти НаУКМА охарактеризував як нереальну і таку, що не потребує нормативного врегулювання. Передбачено дві спроби перескладу, існує обмеження щодо кількості дисциплін, які дозволено перескладати, нарахування балів відбувається за тими самими критеріями, що й на першій спробі. Для студентів бюджетної форми навчання вимоги більш жорсткі. Для оскарження результатів контрольних заходів студент може звернутися до Апеляційної комісії, яка, за словами представників студентського самоврядування активно працює у період до та після сесії. Вони ж відмітили, що розгляд апеляції може тривати досить довго і це ускладнює виправлення оцінки, тому студентові краще спочатку звернутися до свого викладача, розібрати питання на кафедрі. Посилання на Положення про Апеляційну комісію, наведене у відомостях самооцінювання не є активним, а посилання на яке було надано Гарантом на запит ЕГ, стосується тільки апеляцій вступників: https://www.ukma.edu.ua/index.php/about-us/sogodennya/dokumenty-naukma/doc_view/93-polozhennia-pro-apeliatsiinu-komisiiu-naukma Результати контрольних заходів (сесій) регулярно розглядаються на Вченій раді факультету, про що свідчать представлені протоколи її засідань. Принциповою є позиція щодо відрахувань здобувачів освіти через академічну заборгованість, звичайною практикою є переведення з бюджетної форми навчання на платну і навпаки у залежності від успішності. Питання вирішуються відкрито, за участі представників здобувачів освіти.

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, що послідовно дотримуються всіма учасниками освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності.

Нормативна база НаУКМА щодо академічної доброчесності ретельно розроблена, охоплює різні сторони освітнього процесу та наукової діяльності. Відповідні документи доступні на сайті університету. Забезпечення академічної доброчесності є однією з функцій системи внутрішнього забезпечення якості освіти https://www.ukma.edu.ua/index.php/about-us/sogodennya/dokumenty-naukma/doc_download/750-polozhennia-pro-vnutrishnie-zabezpechennia-iaкости-osvity-naukma Питання академічної доброчесності також становлять значну частину Кодексу етики НаУКМА, https://www.ukma.edu.ua/index.php/about-us/sogodennya/dokumenty-naukma/doc_download/1316-kodeks-etiki-naukma-ta-sklad-komitetu-z-etiki, організовано Комітет з питань етики. Центр забезпечення якості освіти впроваджує культуру академічної доброчесності, а Комітет з питань етики реагує на порушення. Впровадження академічної доброчесності відбувається на рівні традицій: при вступі до університету студент складає відповідну присягу. Перевірка на плагіат відбувається за допомогою сертифікованого програмного забезпечення Unichек. На ОНП існує алгоритм перевірки, призначено відповідальну особу. Визначено обов'язки викладача, наукового керівника та декана факультету щодо дотримання академічної доброчесності. З особливою увагою перевіряються магістерські роботи, https://www.ukma.edu.ua/index.php/about-us/sogodennya/dokumenty-naukma/doc_download/980-pro-zakhodi-stosovno-perevirki-kursovikh-ta-kvalifikatsijnikh-vipuskovikh-robot-bakalavriv-ta-magistriv після захисту вони зберігаються у репозитарії eKMAIR. На запит ЕГ було надано зразки результатів перевірки студентських робіт. Питання академічної доброчесності включено до програм обов'язкових та вибіркових дисциплін. Студенти знають правила не тільки цитування літератури, а й посилання на ілюстрації, розуміють важливість користування інформацією тільки з достовірних джерел. Комп'ютерною перевіркою встановлюються також факти фальсифікації та фабрикації, наприклад, посилання на неіснуючі літературні джерела. Комп'ютерна перевірка не дає остаточного рішення щодо порушення академічної доброчесності, але вказує на проблему. Рішення приймає керівник роботи, виходячи із свого досвіду та професійної ерудиції. Студент має право на оскарження рішення, в університеті розроблені процедури, що забезпечують об'єктивний розгляд справи. До розгляду залучаються представники здобувачів освіти. Студенти розуміють і підтримують політику нульової толерантності до будь-яких проявів академічної недоброчесності. За словами представників студентського самоврядування, під час анонімного анкетування не було жодних зауважень з цього приводу. НаУКМА безкомпромісно реагує на встановлені факти порушення академічної доброчесності, можливе навіть відрахування студента або повторне проходження курсу. На ОНП був випадок, коли студентку усунули від захисту магістерською роботи через плагіат.

Загальний аналіз щодо Критерію 5:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 5.

На високу оцінку заслуговує створена у НаУКМА атмосфера академічної доброчесності, в якій реалізується освітня діяльність за ОНП, насамперед заходи контролю. Всі учасники освітнього процесу розуміють її принципи і дотримуються їх у навчанні, викладанні та науковій роботі. Система запобігання плагіату, фальшуванню, корупції, необ'єктивному оцінюванню спирається на досконалу нормативну базу та функціонує через діяльність керівних структур з чітким розподілом повноважень та з використанням сучасних цифрових технологій. Принципова вимогливість щодо дотримання академічної доброчесності органічно поєднується із засадами академічної свободи та студентоцентричності навчання.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 5.

Незрозуміла ситуація з порядком оскарження екзаменаційних оцінок (при тому, що порядок оскарження результатів перевірки на плагіат покроково роз'яснюється у відповідному документі). При фактичному існуванні Апеляційної комісії, документу, який регламентує її діяльність стосовно перегляду результатів сесії, немає у вільному доступі. Крім того, наявну практику розгляду звернень щодо спірної екзаменаційної оцінки студенти сприймають як недосконалу. Рекомендуємо до початку літньої сесії вдосконалити алгоритм реагування на звернення студентів з приводу оцінювання їх успішності, розмістити на сайті НаУКМА Положення про Апеляційну комісію та зробити його доступним для зацікавлених сторін.

Рівень відповідності Критерію 5.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 5.

Форми контрольних заходів та критерії оцінювання чітко сформульовані, знаходяться у відповідності до РН, своєчасно доводяться до студентів та зрозумілі для них. Формами атестації здобувачів вищої освіти є захист магістерської роботи та кваліфікаційний іспит, що відповідає вимогам Стандарту вищої освіти для спеціальності “Біологія”. На зразковому рівні впроваджується політика академічної доброчесності. Таким чином встановлено повну відповідність за підкритеріями 5.1, 5.2 та 5.4. За підкритерієм 5.3 виявлено незначні недоліки у оскарженні результатів контрольних заходів, які можуть бути виправлені з урахуванням позитивного досвіду з вирішення інших конфліктних ситуацій.

Критерій 6. Людські ресурси:

1. Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання.

До викладання на ОНП залучено 11 осіб, з яких 3 доктори та 7 кандидатів наук, двоє мають вчене звання професора, двоє - доцента, та двоє - старшого наукового співробітника. Шестеро є штатними працівниками НауКМА з досвідом педагогічної роботи від 8 до 48 років та п'ятеро сумісників без такого досвіду. Викладачі, що проводять заняття англійською, мають мовні сертифікати НауКМА. Академічна та професійна кваліфікація професорсько-викладацького складу підтверджена документально у Відомостях самооцінювання, теми їх дисертаційних робіт та наукових публікацій вказують на наявність необхідної компетентності для викладання відповідних ОК на високому науковому рівні та досягнення програмних результатів навчання. Наприклад, проф. М.З.Антонюк, який у 2019 р. захистив докторську дисертацію “Інтрогресія як індуктор мінливості геному пшениці”, викладає дисципліну “Геноміка”. Напрямок наукової діяльності сумісників збігається з тематикою дисциплін професійної підготовки, які вони викладають (як правило, це оригінальні авторські курси, що базуються на новітніх здобутках різних галузей молекулярної біології).

2. Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми.

Викладачі, для яких НауКМА є основним місцем роботи, проходять конкурсний відбір, відповідно до Положення https://www.ukma.edu.ua/index.php/about-us/sogodennya/dokumenty-naukma/doc_download/1181-polozhenniaproporiadok-obrannia-ta-pryiniattia-na-robotu де описані принципи та процедури проведення конкурсу, наведено перелік документів для підтвердження наукової та викладацької кваліфікації, що подаються претендентом на посаду. Система добору є прозорою, конкурс на вакантні посади оголошується публічно. На основі поданих документів конкурсна комісія приймає рішення про допущення до конкурсу. Добір має кілька рівнів: кандидатура обговорюється та рішення ухвалюється спочатку на засіданні кафедри, претенденту може бути запропоновано провести пробне заняття для підтвердження його професіоналізму, після чого відповідні протоколи направляються до конкурсної комісії; далі рішення приймається Вченою радою НауКМА (факультету) за результатами таємного голосування, на засіданні кандидату також можуть бути задані питання, надані рекомендації або висунуті умови (наприклад, захист дисертації у певний термін чи отримання мовного сертифікату); рішення Вченої ради затверджується президентом НауКМА. Викладачі обізнані у системі конкурсного добору, вважають її справедливою та демократичною. Конфліктних ситуацій, пов'язаних з конкурсом на певну посаду, на ОНП не виникало, як і випадків, коли на одну посаду претендували два чи більше кандидатів.

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу.

Роботодавці, а саме академічні науково-дослідні інститути, діяльність яких пов'язана з молекулярною біологією, залучені до організації освітнього процесу в основному тим, що вони є базами для дипломної практики, надають свої лабораторії для виконання експериментальної частини кваліфікаційних робіт. Це вирішує питання забезпечення магістерських досліджень сучасним устаткуванням, коштовними реактивами та іншими витратними матеріалами. Під час практики здобувачі освіти залучаються до реальних досліджень, тимчасово вони стають членами дослідницької команди де отримують як професійний, так і соціальний досвід. Роботодавці ретельно опікуються безпекою студентів, коли ті працюють у їх лабораторіях. Постійна комунікація групи забезпечення ОНП з роботодавцями дозволяє узгоджувати тематику кваліфікаційних робіт, коригувати календарно-тематичні плани дисциплін, вдосконалювати зміст ОК. Представників роботодавців включають до складу екзаменаційних комісій, вони беруть участь також у позааудиторних заходах, таких як круглі столи у рамках “Днів науки НауКМА”. До Відомостей самооцінювання додані рецензії роботодавців на ОНП, тому під час зустрічі з роботодавцями їм було задано питання про можливу участь у методичному забезпеченні освітнього процесу у якості співавторів або рецензентів навчальних посібників. З'ясувалося, що така діяльність для них не представляє інтересу, бо потребує багато часу, а її результати для них не такі цінні, як публікація наукових статей. Проте, роботодавці завжди готові консультувати колег з кафедри біології, коли тим це потрібно для написання підручників чи методичних розробок. На відкритій зустрічі студенти також висловлювали побажання щодо виїзних занять у організаціях-роботодавцях (такі заняття проводилися на бакалаврській програмі, але на ОП “Молекулярна біологія” вони відсутні).

4. Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців.

З одинадцяти викладачів, що забезпечують освітній процес за ОП, п'ятеро є професіоналами-практиками. Вони працюють за сумісництвом та викладають дисципліни "Механізми онкогенезу", "Фітоімунології", "Механізми аутоімунних процесів" та деякі інші, які виходять за межі компетентності штатних працівників. Зміст їх дисциплін викладання побудовано на матеріалі наукових статей з рейтингових видань, він динамічно оновлюється. Викладачі-представники роботодавців ведуть активну міжнародну співпрацю, вільно володіють англійською мовою. Педагогічний досвід цих експертів галузі позначений у Відомостях самооцінювання як нульовий. Але всі вони мають науковий ступінь, тобто свого часу навчалися у аспірантурі, де вивчення педагогіки вищої школи та педагогічна практика є обов'язковим компонентом підготовки. Навчально-методичний відділ консультує їх з питань організації освітнього процесу. Викладачі-сумісники не проходять конкурсного відбору. При оформленні на роботу відділ кадрів не втручається у питання їх педагогічної кваліфікації. Відповідальність за їх спроможність проводити навчально-методичну роботу на необхідному рівні якості покладається на завідувача кафедри та гаранта ОНП. Професіонали-практики успішно читають лекції, проводять семінарські заняття, опанували навчальну платформу DistEdu, розробляють завдання для контролю знань. Вони також виступають науковими керівниками кваліфікаційних робіт, які часто є частиною їх власного наукового проекту і виконуються за місцем їх основної роботи. Керівництво університету повідомило, що проблем, пов'язаних прийняттям на роботу викладачів-сумісників, не виникало. Однак, на зустрічі з адміністративним персоналом керівник Центру забезпечення якості освіти НауКМА відмітив, що за результатами анкетування студентів сумісники отримують набагато більше критики, ніж штатні викладачі (ситуація стосується не конкретно ОНП "Молекулярна біологія", а НауКМА в цілому).

5. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями.

У НауКМА створені необхідні умови для професійного розвитку викладачів, розроблена відповідна Концепція та положення про підвищення кваліфікації, "Кваліфікаційні характеристики викладача", типовий план професійного розвитку, затверджено перспективний план. Центр забезпечення якості освіти щорічно проводить аналіз кадрового забезпечення кожної спеціальності. https://www.ukma.edu.ua/index.php/about-us/sogodennya/dokumenty-naukma/doc_download/749-kontseptsiia-profesiinoho-rozvytku-naukovo-pedahohichnykh-ta-pedahohichnykh-pratsivnykiv-naukma https://www.ukma.edu.ua/index.php/about-us/sogodennya/dokumenty-naukma/doc_download/2566-polozhennia-pro-pidvyshchennia-kvalifikatsii-ta-stazhuvannia-pedahohichnykh-ta-naukovo-pedahohichnykh-pratsivnykiv-NaukMA має власний Центр підвищення кваліфікації викладачів (відноситься до Центру забезпечення якості освіти), який проводить тренінги, зустрічі, конференції, базовий та інноваційний курс для викладачів НауКМА, навчальні програми з видачею сертифікату. Початківці можуть пройти онлайн курс "Новий викладач Могилянки". Щороку проводиться Школа викладацької майстерності, міждисциплінарне взаємовідвідування викладачів для обміну досвідом, літні та зимові школи "Профі+". Викладачі зобов'язані проходити підвищення кваліфікації не рідше одного разу на п'ять років у обсязі 180 годин. Вони можуть самі обирати його форму та місце, в тому числі за кордоном. У якості підвищення кваліфікації як певна кількість годин зараховуються також захист дисертації, отримання мовного сертифікату, публікація наукових статей, участь у роботі Вчених Рад тощо. Викладачі ОНП повністю задоволені наявними умовами і можливостями професійного розвитку. Слід зауважити, що з усіх викладачів ОНП тільки одна особа має підтвержене сертифікатом підвищення саме педагогічної кваліфікації.

6. Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності.

Розвиток викладацької майстерності стимулює система відзнак та нагород за публікації у журналах, які індексуються в міжнародних наукометричних базах, видання підручників, інші досягнення в академічній сфері. https://www.ukma.edu.ua/index.php/about-us/sogodennya/dokumenty-naukma/doc_download/2079-polozhennia-pro-vidznaky-inahordy-vnaukma https://www.ukma.edu.ua/index.php/about-us/sogodennya/dokumenty-naukma/doc_download/2482-polozhennia-pro-prysvoiennia-pochesnoho-zvannia-zasluzhenyi-pratsivnyk-naukma Тим, хто завершує дисертаційну роботу або монографію надається свого роду творча відпустка - сабатікал. Фінансування такої підтримки йде з приватних фондів Лозинських, Юхименків, Кіндрата. Проводиться конкурс "Викладач року" із нагородженням переможців. За видатні заслуги викладачі нагороджуються преміями та медалями Петра Могили. У числі викладачів ОНП є двоє лауреатів цих престижних нагород.

Загальний аналіз щодо Критерію 6:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 6.

Широке залучення професіоналів-практиків, які складають 45 % професорсько-викладацького складу ОНП, дозволяє включати у ОНП дисципліни інноваційного змісту, такі як “Фітоімунологія”, “Біологія систем”, “Біосенсорні технології”, “Механізми онкогенезу”. Налагоджені контакти з роботодавцями дають змогу використовувати ресурси академічних і приватних науково-дослідних установ для виконання кваліфікаційних робіт здобувачів освіти на сучасній експериментальній базі. Система стимулювання, в тому числі матеріального, професіонального вдосконалення професорсько-викладацького складу є ефективною і призводить до реальних наукових здобутків.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 6.

У НаУКМА створений власний Центр підвищення кваліфікації викладачів, але викладачі ОНП ніяк не використовують цей потужний ресурс для вдосконалення власної педагогічної майстерності, причому це стосується і штатних працівників і сумісників. Відсутність системної педагогічної підготовки призводить до недооцінки значення методичної роботи для якісної реалізації ОНП. Так, на момент візиту ЕГ були відсутні методичні розробки до семінарів та практичних занять, при тому, що на бакалаврських програмах тієї ж спеціальності вони існують. Можна взяти до уваги, що це пов'язано з дуже малою кількістю студентів, які навчаються на ОНП. Під час резервної зустрічі гарант освітньої програми погодився, що методичний супровід ОНП потребує вдосконалення. Рекомендуємо внести у індивідуальні плани професійного розвитку викладачів заходи з підвищення педагогічних компетентностей, які будуть здійснені протягом року.

Рівень відповідності Критерію 6.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 6.

Недоліки за критерієм тісно пов'язані з його ж позитивними моментами. Недостатність педагогічної підготовки професіоналів-практиків зрозуміла, бо вони є професіоналами у іншій сфері. Обмежений інтерес роботодавців до організації освітнього процесу пояснюється їх зосередженістю на організації власних наукових досліджень, що у свою чергу дозволяє виконувати якісні кваліфікаційні роботи у їх установах. За підкритерієм 6.5 немає зауважень до заклад вищої освіти в цілому, об він дійсно сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми, інша річ, що викладачі цим не завжди користуються. Тому підсумкова оцінка за критерієм - В.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси:

1. Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми забезпечують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання.

ЕГ пересвідчилася, що фінансові, матеріально-технічні ресурси та навчально-методичне забезпечення даної ОНП є достатнім та сприяє досягненню цілей та програмних результатів навчання. Гарантом ОНП було організовано проведення онлайн-трансляцій матеріально-технічного забезпечення та надіслано презентацію (<https://bit.ly/3RaxZF8>). Національний університет «Києво-Могилянська академія» (НаУКМА) розташований за адресою (м. Київ, вул. Г. Сковороди, 2, 04070). В інфраструктуру ЗВО входить: перше та друге академічне містечко, наукова бібліотека, історико-музейний центр, культурно-мистецький центр та корпуси 1-10 (<https://bit.ly/3NBq3JS>). У ЗВО наявна наукова бібліотека (<https://library.ukma.edu.ua/>), яка має загальний фонд понад 845 152 примірників літератури. Також в бібліотеці наявна оформлена передплата на електронні бази даних (<https://library.ukma.edu.ua/resursy/bazy-danykh>), такі як: Open Ukrainian Citation Index, Scopus, WOS тощо. Наявний репозитарій (<http://ekmair.ukma.edu.ua/?locale-attribute=uk>). Навчальний процес у ЗВО також реалізується в 11 корпусах та задіяні 167 аудиторій (лекційні та аудиторні приміщення), які обладнані аудіо- та відеотехнікою. В реалізації освітнього процесу задіяні інші кабінети та лабораторії, а саме: навчальні лабораторії, спеціалізовані комп'ютерні лабораторії, спеціалізовані кабінети та 4 спортивні зали, які були продемонстровані під час онлайн-трансляції. Також навчальний процес на ОНП здійснюється у корпусах № 1, № 2, №3 та Лабораторії генетики та клітинної біології кафедри біології (<https://bit.ly/3HgSeg1>). У ЗВО наявні комп'ютерні класи та безкоштовний доступ до мережі Internet, що було підтверджено під час бесід із фокус-групами. Аудиторії та бібліотека НаУКМА охоплені безпроводним інтернетом, що забезпечує усім учасникам освітнього процесу своєчасний та постійний доступ до інформації та дозволяє використовувати елементи дистанційної освіти під час аудиторної роботи. Під час бесіди із гарантом було з'ясовано, що ОНП має земельну ділянку для проведення дослідної роботи з рослинами, яка знаходиться неподалік м.Київ у с.Ворзель. У ЗВО наявні гуртожитки для проживання студентів, які є досить комфортними та забезпечені усім необхідним, а саме: пральними машинами, тренажерними та читальними залами (<https://bit.ly/3HzbSoK>). Проте, деякі побутові умови потребують покращення, а саме з побажань здобувачів - відремонтувати/закупити духові печі. На території знаходяться студентські їдальні (<https://bit.ly/3Y7rvJD>). На сайті

Університету розміщено проект «Віртуальна екскурсія» де можна «оглянути» будівлі НаУКМА (<https://bit.ly/3jcwJ7O>). Кошторис на 2022 р. (<https://bit.ly/3WGPka0>), звіти про фінансово-економічну діяльність розміщені у вільному доступі на сайті ЗВО у розділі «Нормативні документи НаУКМА та доступ до публічної інформації» (<https://bit.ly/3wD3FK2>). В Університеті діють благодійні фонди - <http://fund.ukma.edu.ua/>, <https://www.kmfoundation.com/>, за кошт яких закупляється необхідне обладнання.

2. Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми.

У ході інтерв'ювання фокус – груп експертна група встановила, що НППІ та здобувачі вищої освіти мають безоплатний доступ до необхідних інформаційних ресурсів та інфраструктури ЗВО, необхідних для навчання, викладацької та наукової діяльності. Також сам навчальний процес на даній ОНП забезпечується штатними викладачами кафедри біології НаУКМА (<https://www.ukma.edu.ua/index.php/osvita/fakulteti/fprn/kafedra-biologii/vykladachi>) та викладачами сумісниками із інших навчальних закладів України. Студенти мають можливість взяти участь в різних міжнародних програмах академічної мобільності (<https://dfc.ukma.edu.ua/>, <https://www.ukma.edu.ua/index.php/osvita/fakulteti/fprn>). Інформаційно-комп'ютерний центр забезпечує дистанційне навчання здобувачів (<https://www.ukma.edu.ua/index.php/resursi/icc>). Також Центр забезпечення якості освіти Університету (<https://www.ukma.edu.ua/index.php/osvita/quality-edu>) проводить студентський моніторинг якості освітнього процесу (<https://www.ukma.edu.ua/index.php/osvita/quality-edu>). Варто зазначити, що у ЗВО функціонує низка органів студентського самоврядування, а саме: Конференція студентів НаУКМА (<https://bit.ly/3XHiBT3>), Студентська колегія НаУКМА (<https://bit.ly/3kP8vRJ>), виборні представники студентів в органах управління таких як Вчена рада НаУКМА, рада факультету природничих наук. Також існує комісія з питань організації та проведення виборів до органів студентського самоврядування (Студентська виборча комісія - <https://www.facebook.com/svk.ukma.edu/>); ради гуртожитків НаУКМА <https://bit.ly/3WHdBNa> та старости потоків. Також студентське самоврядування організовує різноманітні соціальні події (<https://web.ukma.edu.ua/index.php/uk/students/events>). Здобувачі ВО можуть скористатися студентськими сервісами та ресурсами для власних потреб (<https://web.ukma.edu.ua/index.php/uk/students/services>). Важливим моментом є також те, що деканат (відділ) по роботі зі здобувачами ВО працює над забезпеченням розвитку різнопланових можливостей студентів (<https://www.ukma.edu.ua/index.php/about-us/spilnoti/students-life/about>.) Також реалізація потреб викладачів та здобувачів здійснюється шляхом використання Wi-Fi, електронних освітніх ресурсів та платформ (DistEdu, Microsoft Teams, Classtime, Telegram тощо) та електронних ресурсів бібліотеки (в тому числі доступ до матеріалів наукометричних баз Scopus, WOS), мультимедійного обладнання. Із результатами навчання здобувачі ВО можуть ознайомитися на платформі DistEdu (де знаходиться електронний журнал) та через Telegram, а також результати навчання надсилаються викладачами на електронні групові пошти. Здобувачі та студентське самоврядування організовують благодійні заходи та акції (ярмарки, виставки, фотосесії), що було підтверджено під час інтерв'ювання. Також є створений Telegram-канал для взаємодопомоги потребуючим - http://t.me/kma_help.

3. Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси.

У ході бесід експертна група встановила, що освітнє середовище є достатньо безпечним для життя та здоров'я студентів, що навчаються за даною ОНП, та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси. Територія НаУКМА є обладнана засобами відеонагляду, в тому числі в корпусах: № 1; 3; 4; 5; 6; 7; 10, бібліотеці, гуртожитку (вул. М. Цветаєвої, 14б) встановлені відеокамери, що було підтверджено під час бесіди із фокус групами. У корпусах є пропускна система та охорона. Під час бесід із фокус-групами було з'ясовано, що регулярно проводиться перевірка технічного стану приміщень і обладнання, стану інженерно-технічних комунікацій. Також для здобувачів ВО проводяться інструктажі з техніки безпеки, наявні заповнені журнали. Правила з техніки безпеки, вогнегасники та аптечки наявні у лабораторіях. У ЗВО розроблені відповідні заходи щодо забезпечення пожежної безпеки, дотримання протипожежних вимог (https://www.ukma.edu.ua/index.php/about-us/sogodennya/dokumenty-naukma/doc_view/2261-tekhnichni-ta-tsinovi-vymohy-do-postachalnyka-posluh). У корпусі №1 розташована медична частина де за необхідності можуть надати кваліфіковану лікарську допомогу (<https://www.ukma.edu.ua/index.php/resursi/142-medichna-chastina>). Варто зазначити, що Центр соціально-психологічної адаптації сприяє та допомагає забезпеченню ментального здоров'я здобувачів надаючи безкоштовні консультації психолога (<https://www.ukma.edu.ua/index.php/about-us/spilnoti/students-life/psy-help>). Також відомо, що у жовтні 2020 р. створено студентську соціальну службу Університету (Центр соціальної роботи, адаптації та підтримки студентів - <https://linktr.ee/sapskma>, https://t.me/SAPS_KMA). Функціонують університетські соціальні мережі (Facebook - <https://www.facebook.com/naukma/>; Instagram - https://www.instagram.com/naukma_official/; YouTube - <https://www.youtube.com/channel/UC3znl1NwCry9LxDfoz-DVKA>); Також у період дії воєнного стану в Україні ЗВО керується відповідним Положенням - https://www.ukma.edu.ua/index.php/about-us/sogodennya/dokumenty-naukma/doc_download/2902-pro-osoblyvosti-orhanizatsii-osvitnoho-protsesu-v-umovakh-voiennoho-stanu, під час інтерв'ювання було з'ясовано, що в ЗВО створено відповідні укриття (3 укриття) для усіх бажаних, хто залучений до реалізації освітнього процесу. Також неподалік гуртожитків розташовані укриття за необхідності студенти мають змогу ними скористатися. Під час інтерв'ювання з'ясувалося, що в Університеті є аудиторія із автономним джерелом енергії, яка виконує функцію коворкінгу для здобувачів ВО.

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою.

У ЗВО створені всі передумови забезпечення освітньої діяльності, організаційної, інформаційної, консультативної та соціальної підтримки студентів, що навчаються за ОНП Молекулярна біологія. Освітня підтримка здобувачів ВО забезпечується заохоченням їхньої участі у програмах студентської мобільності, відкритістю та допомогою НПП і адміністрації у вирішенні робочих питань та звернень. Інформаційну підтримку студентів забезпечують ресурси ЗВО (<https://www.ukma.edu.ua/>) в тому числі веб-сторінки університету, факультету (<https://www.ukma.edu.ua/index.php/osvita/fakulteti/fprn>) та інших структурних підрозділів у соціальних мережах. Важливим є те, що Університет приділяє увагу розвитку соціальної сфери. В мережу соціальної інфраструктури ЗВО входять: студентські гуртожитки (<https://web.ukma.edu.ua/index.php/uk/students/dormitories>), їдальні та кафе (<https://www.facebook.com/StudNaUKMA/posts/486883344787931/>), культурно-мистецький центр (<https://www.ukma.edu.ua/index.php/resursi/kulturno-mistetski-tsentr>), кіноклуб (<https://www.facebook.com/KinoklubKMA/>), служба соціально-психологічної адаптації (<https://www.ukma.edu.ua/index.php/about-us/spilnoti/students-life/physy-help>), центр працевлаштування студентів та випускників (<https://jcc.ukma.edu.ua/>), кредитна спілка «Поміч» (<https://www.ukma.edu.ua/index.php/about-us/105-partnerstvo/1263-kredytna-spilka-pomich>) та спортивний зал. В Університеті створено телеграм-бот психологічної підтримки для тих, хто її потребує, щоб скористатись ботом, необхідно ввести у пошук телеграма: @WordsHelpingBot. Також відповідно до «Порядку використання коштів, передбачених для надання матеріальної допомоги та заохочення студентам і аспірантам НаУКМА» (<https://bit.ly/3ZuIxTi>). Важливим моментом є те, що підтримкою сиріт, здобувачів ВО із особливими потребами, студентів, які потрапили у складні життєві ситуації, опікуються та переймаються різні студентські ініціативні групи, органи студентського самоврядування та представники адміністрації Університету (<https://bit.ly/3X706au>), що було підтверджено під час бесіди з фокус-групами. На поселення в гуртожитки також діють пільги для студентів (<https://vstup.ukma.edu.ua/dormitories/soc-terms>). В ЗВО діє відповідних захист прав студентів (<https://web.ukma.edu.ua/index.php/uk/students/protect-rights>) куди при потребі здобувачі можуть звернутися. Також Університет надає можливість для навчання здобувачів із тимчасово окупованих територій (<https://vstup.ukma.edu.ua/vstupnykam-z-krymu-ta-donbasu>). Самі викладачі також радо допомагають здобувачам ВО, коли ті до них звертаються, що було підтверджено під час інтерв'ювання.

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, що навчаються за освітньою програмою.

Університет старається створити усі необхідні умови для реалізації права на освіту особам з особливими освітніми потребами. В ЗВО створені безпечні та комфортні умови для навчання та відпочинку здобувачів. Також на виконання Указу Президента України (<https://www.president.gov.ua/documents/4012017-23178>) та листа Міністерства освіти і науки України «Про необхідність забезпечення доступності навчальних приміщень» (<https://mon.gov.ua/ua/npa/listdepartamentu-atestaciyi-kadriv-vishoyikvalifikaciyi-ta-licenzuvannya-ministerstva-osviti-i-nauki-ukrayini-vid-07112018-67-1120>) в ЗВО розроблений «Порядок супроводу осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення», призначена відповідальна особа за його реалізацію (Наказ НаУКМА № 236, <https://www.ukma.edu.ua/ects/index.php/2011-04-17-16-24-47>), що було підтверджено під час інтерв'ювання із фокус-групою. Відповідно до даного наказу розроблені відповідні заходи для забезпечення безперешкодного доступу до будівель навчальних корпусів та іншої інфраструктури, а саме: в деяких навчальних корпусах встановлені пандуси і поручні біля головного входу та всередині будівель. Також є спеціально облаштована санітарна кімната в корпусі № 4. Також усі студенти із особливими освітніми потребами отримують безоплатний віддалений доступ до усіх необхідних електронних ресурсів Наукової бібліотеки університету (<https://library.ukma.edu.ua/>) та до ресурсів навчальних дисциплін, які розташовані на DistEdu або надсилаються НПП через One Drive на корпоративні пошти здобувачів ВО, є можливість дистанційного виконання завдань за погодженням із викладачами дисциплін. На ОНП Молекулярна біологія здобувачів ВО із особливими освітніми потребами немає.

6. Існує чітка і зрозуміла політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), яка є доступною для усіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримується під час реалізації освітньої програми.

В НаУКМА наявна чітка і зрозуміла політика та процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних із сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), які є доступними для всіх учасників освітнього процесу (https://www.ukma.edu.ua/index.php/about-us/sogodennya/dokumenty-naukma/doc_view/93-polozhennia-pro-apeliatsiinu-komisiiu-naukma). Також наявний документ, який запобігає та протидіє корупції (https://www.ukma.edu.ua/index.php/about-us/sogodennya/dokumenty-naukma/doc_download/1497-mizhdystsylinarnyi-naukovo-osvitniit-sentr-protydii-koruptsii-v-ukraini). Статутом університету (https://www.ukma.edu.ua/index.php/about-us/sogodennya/dokumentynaukma/doc_download/1-statut-naukma) визначено, що у своїй діяльності ЗВО керується Конституцією України та законодавчими актами, що регулюють правовідносини у сфері освіти та науки та інших нормативно-правових актах України. Варто зазначити, що у кодексі з етики ЗВО (<https://www.ukma.edu.ua/index.php/about-us/sogodennya/kodeks-etyky>) (Наказ №210 від 06.07.2020р.-

https://www.ukma.edu.ua/index.php/about-us/sogodennya/dokumenty-naukma/doc_download/1316-kodeks-etiki-naukma-ta-sklad-komitetu-z-etiki) зазначено, що він «ґрунтується на традиціях та цінностях університету, визначеній місії та візії, досвіді та запроваджених в НаУКМА правилах корпоративних угод для здобувачів, політиках академічної доброчесності, запобігання сексуальним домаганням, роботи Комітету Вченої ради з етики наукових досліджень тощо». Тому, відповідно до цього Положення в ЗВО сформовано Комітет із попередження і боротьби з сексуальними домаганнями (<https://www.ukma.edu.ua/index.php/about-us/spilnoti/studentslife/4213-komitet-iz-poreredzhennia-iborotbyzseksualnumu-domahanniamy>). Даним документом передбачено заборону не лише на сексуальні домагання, а і на будь-які інші дискримінації (висловлювання, що містять образливі, принижуючі твердження щодо осіб на підставі статі, зовнішності, одягу, сексуальної орієнтації тощо), утиски щодо будь-якої особи або групи осіб і прояви недоброчесного ставлення на підставі статі. Також прояви корупції в університеті визначено як порушення академічної доброчесності, що регулює «Положення про академічну доброчесність здобувачів освіти в НаУКМА» (<https://bit.ly/3XsMyFQ>). Під час бесіди з фокус - групами було з'ясовано, що на ОНП Молекулярна біологія випадків порушення норм, конфліктних ситуацій та проявів корупції не було. Також будь-які незрозумілі ситуації вирішуються шляхом діалогу. Під час спілкування із здобувачами ВО та представниками студентського самоврядування з'ясувалося, що будь-які ситуації пов'язані з сексуальними домаганнями, дискримінацією не виникали.

Загальний аналіз щодо Критерію 7:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 7.

Розвинена інфраструктура (навчальні корпуси, гуртожитки, спортивні зали) та матеріально-технічне забезпечення (комп'ютерні класи, навчальні лабораторії та прилади кафедри біології, лабораторні бази установ-партнерів) є сильними сторонами даної ОНП. В Університеті повною мірою забезпечена інформаційна, консультативна та освітня підтримка здобувачів ВО. Безкоштовний доступ здобувачів ВО та НПП до інформаційних ресурсів та інфраструктури ЗВО, безпечність навчального середовища. Також позитивною практикою є досить активна участь студентства у благодійності.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 7.

ЕГ рекомендує покращити деякі побутові умови для проживання студентів, а саме: закупити/відремонтувати духові печі.

Рівень відповідності Критерію 7.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 7.

Наявність достатніх фінансових та матеріально-технічних ресурсів для реалізації ОП. Достатньо розвинена інфраструктура ЗВО є сильними сторонами. Проте окремі позиції в межах критерію мають потенціал для покращення. ЕГ відмічає, що підкритерії 7.2 -7.6 критерію цілком відповідають вимогам, а підкритерій 7.1 – частково. Зокрема, доцільним є покращення деяких побутових умов в гуртожитку. Можна зазначити, що виявлені недоліки не є критичними і можуть бути усунені. Зважаючи на вищевказані сильні сторони експертна група дійшла висновку, що заявлена на акредитацію ОНП відповідає рівню В за Критерієм 7.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми:

1. Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми.

У ЗВО процедури розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду ОНП регулюються даними документами: «Положення про організацію освітнього процесу в НаУКМА» (<https://bit.ly/3vWl4gl>). Також періодичний перегляд окремих освітніх компонентів у рамках ОП здійснюється щороку, відповідно до Методичних рекомендацій щодо розробки навчально-методичного забезпечення навчальних дисциплін в ЗВО (<https://bit.ly/3ito7tm>), «Концепція внутрішнього забезпечення якості навчання і викладання» (<https://bit.ly/3CDa9yW>), «Положення про внутрішнє забезпечення якості освіти НаУКМА» (<https://bit.ly/3Zj5MQ6>), «Положення про критерії оцінювання знань здобувачів ВО в НаУКМА» (<https://bit.ly/3XjNlsH>). Варто зазначити, що розробка усіх ОП відбувається відповідно до Методичних рекомендацій з розроблення навчальних програм

(<https://bit.ly/3GxNqCi>). З початку свого створення у 1997 році МП називалась «Біологія» і в період з 1997 р. до 2014 р. її зміст періодично переглядався у напрямку заміни одних дисциплін іншими. Важливим моментом є те, що рішення трансформувати «Біологію» у «Молекулярну біологію» було прийнято за ініціативою студентів, які хотіли та вважали, що в їхніх дипломах має бути вказана саме така спеціалізація. Тому, що експериментальна робота здобувачів проводиться на молекулярному рівні і саме молекулярний аспект є важливим та необхідним у сучасній біології. Також самі науковці інститутів, де студенти проходять свою практику вважали доцільною дану пропозицію. Рішення про надання програмі спеціалізації «Молекулярна біологія» було прийнято на засіданні кафедри (протокол № 6 від 23.02.2016 - відповідь на Запит 10). Програму було затверджено на Вченій раді НаУКМА (протокол № 12 від 29.09. 2016 р. - відповідь на Запит 11). Під час створення ОНП відбулися зміни, а саме: було видалено деякі дисципліни («Молекулярні основи проліферації», «Механізми канцерогенезу», «Охорона праці в галузі»), деякі дисципліни були замінені однією («Молекулярна фізіологія тваринної клітини» та «Молекулярна фізіологія рослинної клітини» замінені на «Молекулярну фізіологію») та були додані нові дисципліни («Біологія систем», «Біосенсорні технології»). Зміни в ОНП відбулися впродовж наступних років. Варто зазначити, що за кілька років було вилучено або перенесено у вибіркочку частину нормативні: «Біохімія вітамінів та коферментів», «Регуляція метаболізму клітин», «Генетична інженерія», яким на заміну прийшли дисц. «Біоетика та біобезпека новітніх технологій», «Механізми аутоімунних процесів», «Фітоімунологія», «Механізми онкогенезу», «Молекулярні основи патогенезу», «Структурна біологія», «Взаємодії геномів». Оновлений та сучасний варіант програми був оприлюднений на сайті Університету для громадського обговорення в розділі «Проекти освітніх програм» (<https://bit.ly/3WJyUho>). Пропозиції та зауваження від зацікавлених сторін можна глянути та ознайомитися у Зведеній таблиці пропозицій та зауважень (<https://bit.ly/3WowXwc>).

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Під час бесіди із фокус-групою з'ясувалося, що студенти в певній мірі є залучені до процесу періодичного перегляду даної ОНП та інших процедур забезпечення її якості. Здобувачі ВО беруть участь в онлайн опитуваннях, які організовує Центр забезпечення якості освіти Університету за допомогою сервісу Office 365 (<https://qa.ukma.edu.ua/>). Під час бесіди із фокус-групою з'ясувалося, що останнє онлайн-опитування проводилося в кінці грудня. Також під час бесіди із гарантом було з'ясовано, що студенти на засіданнях кафедри можуть вносити пропозиції (відповідь на Запит 5), перед іспитом відбувається опитування, щодо задоволеності освітніми компонентами та часто під час бесід студенти можуть висловити власну думку щодо покращення ОНП (відповідь на Запит 7). Не менш важливим є те, що нормативною підставою для даних опитувань та їх врахувань вподальшому під час розробки нових та вдосконалення існуючих ОП і ОНП є дані документи: Концепція внутрішнього забезпечення якості навчання і викладання (<https://bit.ly/3IAWVDB>), Концепція внутрішньої системи забезпечення якості освітньої діяльності в ЗВО (<https://bit.ly/3Y3FSyt>) та Положення про внутрішнє забезпечення якості освіти НаУКМА (<https://bit.ly/3CCRcJw>). Також дані документи передбачають залучення студентів до освітнього процесу та внутрішнього моніторингу якості освіти. Відомо, що головним органом студентського самоврядування у ЗВО є Студентська колегія (<https://bit.ly/3x73bMh>), куди обираються представники різних факультетів шляхом таємного голосування здобувачами ВО. Одним із основних завдань Студентської колегії є сприяння та допомога у вирішенні студентських проблем на студентському рівні, акумулювання пропозицій студентства щодо вирішення проблем та саме донесення їх до адміністрації ЗВО, підтримка різних студентських осередків та допомога у проведенні загальноуніверситетських студентських акцій. Також в Університеті функціонує деканат (відділ) по роботі зі студентами (<https://www.ukma.edu.ua/index.php/about-us/spilnoti/students-life/about>), одним із завдань якого є сприяти створенню умов для отримання якісної професійної освіти та розвитку лідерських властивостей здобувачів ВО, тому його працівники долучаються до моніторингу якості ОНП на усіх факультетах. Також представники студентів є членами Академічної конференції, входять до Вченої ради, Вчених рад факультетів, Житлової комісії (<https://bit.ly/3DN7L6f>), Стипендіальної комісії та Оргкомітетів з проведення різних загальноуніверситетських заходів. Важливим є те, що представники студентів, які є у Вченій раді університету і вчених радах факультетів мають право вносити свої зауваження та пропозиції щодо удосконалення різних ОНП. Важливі нормативні документи що стосуються студентського самоврядування в ЗВО розміщено в електронному архіві Університету (<http://ekmair.ukma.edu.ua/handle/123456789/8536>).

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери.

Варто зазначити, що важливим фактором є взаємодія з роботодавцями, яка необхідна для вдосконалення ОНП. Роботодавці мають змогу переглядати ОНП на веб-сайті факультету природничих наук у розділі «Магістерські програми – Біологія – Освітньо-наукова програма «Молекулярна біологія»» (<https://www.ukma.edu.ua/ects/index.php/2011-11-13-16-43-44/111-biologiya>). Також завідувач кафедри, гарант даної ОНП, НПП є активними представниками академічної спільноти, спілкуються та підтримують зв'язок із роботодавцями. Важливим фактором є те, що зацікавленість роботодавців в ОНП визначається підготовкою для них висококваліфікованих кадрів. В результаті інтерв'ювання фокус-групи з'ясувалося, що академічний персонал рекомендує роботодавцям здобувачів ВО із певними науковими інтересами. Випускники даної освітньо-наукової програми працюють у закладах освіти, науково-дослідних та приватних науково-технологічних установах. Викладачі та роботодавці сприяють працевлаштуванню студентів. Також випускники ОНП «Молекулярна біологія» працюють у численних наукових та освітніх закладах різних країн світу. У ЗВО наявний Центр кар'єри та працевлаштування

студентів та випускників (<https://jcc.ukma.edu.ua/>). Університет Роботодавці є залученими до процесу періодичного перегляду освітньо-наукової програми (відповідь на Запит 5). Під час інтерв'ювання було з'ясовано, що курс "Структурна біологія" було запропоновано представниками роботодавців. Також згідно аналізу Зведеної таблиці пропозицій та зауважень отриманих від стейкхолдерів під час громадського обговорення освітньої/освітньо-наукової програми «Молекулярна біологія» (<https://bit.ly/3GUmdv2>), яка знаходиться на сайті кафедри біології в розділі «Проекти освітніх програм» (<https://www.ukma.edu.ua/index.php/osvita/fakulteti/fprn/kafedra-biologiji>) представники роботодавців вносили свої пропозиції та зауваження, проте деяка частина яких була відхилена. Під час он-лайн бесіди із роботодавцями також було з'ясовано, що вони повністю задоволені підготовкою студентів, їхніми знаннями та навичками.

4. Існує практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми.

В Університеті функціонує Асоціація випускників НаУКМА (<https://kmaalumni.org.ua/>) та їхня група у соціальній мережі Facebook (<https://www.facebook.com/KMAalumni/>). Під час бесіди із фокус-групами вияснилося, що відповідні представники Університету можуть підтримувати зв'язок з випускниками через певні розсилки та спеціальні заходи, опитування. Також випускникам видається електронний бюлетень для заповнення «Kyiv-Mohyla Alumni News». Випускники також можуть заповнити анкету, результати якої у майбутньому дозволять краще зрозуміти потреби студентів, вдосконалити програми, побудувати ефективну комунікацію та взаємодію (відповідь на Запит 7). Важливим є те, що більш детальну інформацію про працевлаштування випускників наведено у відповідній Довідці (<https://bit.ly/3GYKbFm>). Відомо також, що відповідальною особою за підтримку контактів з випускниками є доцент кафедри біології - Ірина Фуртат. Вона яка у свою чергу організовує спілкування між нинішніми здобувачами ОНП Молекулярна біологія та випускниками програми. Зустрічі зазвичай проводяться у дистанційному форматі. В Університеті також діє Центр кар'єри та працевлаштування студентів та випускників (<https://jcc.ukma.edu.ua/>), що однозначно є позитивною практикою. Викладачі та Університет сприяють працевлаштуванню випускників. Випускники Університету також беруть участь у благодійності та створили благодійну організацію БФ «Нащадки Сагайдачного» (<https://www.facebook.com/sahaidachnyukraine>), для допомоги українським військовим на передовій. Під час з бесіди із випускниками з'ясувалося, що НПП раді в разі необхідності допомогти їм. Випускники позитивно відгукуються про своїх викладачів на Університет. Згідно результатів анкетувань (відповідь на Запит 7) майже всі опитані повністю задоволені рівнем освіти, отриманої в НаУКМА. На запитання чи рекомендуватимуть своїм друзям/знайомим вступ до НаУКМА - 100% опитаних відповіли "так". На запитання чи працюєте/працювали за фахом - 100% опитаних також відповіли "так".

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми.

В НаУКМА наявне Положення про систему забезпечення якості освіти та освітнього процесу (<https://bit.ly/3Xn9Blv>), яке у свою чергу спрямоване на підтримку системи цінностей та норм як на загальноуніверситетському рівні так і рівні менших підрозділів. Також у стандарті ВО України у галузі знань 09 Біологія, спеціальність 091 Біологія для другого (магістерського) рівня визначено процедури і заходи, які забезпечують якість освітньої діяльності та вищої освіти (система внутрішнього забезпечення якості). Відомо, що сам аналіз освітньої діяльності в рамках ОНП Молекулярна біологія виявив дані недоліки щодо дотримання вказаних у стандарті процедур та заходів, а саме: «3) щорічне оцінювання здобувачів ВО, науково-педагогічних і педагогічних працівників ЗВО та регулярне оприлюднення результатів таких оцінювань на офіційному веб-сайті ЗВО, на інформаційних стендах та в будь-який інший спосіб»: дана програма не передбачає оприлюднення результатів оцінювання усіх учасників навчального процесу та такі результати оцінювання під час перевірки знань доступні обмеженому колу осіб (НПП, гаранту програми і спеціалістам деканату та однокурсникам; також відповідно до рекомендації спеціалістів з забезпечення якості освіти результати оцінки викладачів не підлягають оприлюдненню, а обговорюються тільки за участю зацікавлених сторін. «5) забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу, у тому числі самостійної роботи студентів, за кожною освітньою програмою»: оскільки забезпечення наявності необхідних ресурсів від програми не залежить, та матеріальних ресурсів для її якісної реалізації не завжди вистачає. Оновлення необхідних приладів відбувається при можливості першочергово та відповідних коштів на проведення лабораторних занять на сучасному рівні не завжди вистачає. Також це у свою чергу призводить до ускладнення оптимізації навчальних планів. Важливим є те, що опитування здобувачів ВО Центром забезпечення якості освіти Центром забезпечення якості освіти (<https://bit.ly/3vVYLHB>) відбувається на добровільній основі. Відповідно до отриманої інформації від Центру здобувачі ВО магістерських програм заповнюють онлайн - форми відгуків не так часто. Оскільки ОНП Молекулярна біологія було започатковано тільки у 2016 р., то за час її існування не було зібрано та опрацьовано велику кількість відгуків, які б дозволили суттєво її покращити. Важливим моментом є те, що моніторинг якості ОНП проводиться й надалі.

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема, зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій), беруться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Відомо, що під час останньої акредитаційної експертизи комісія сформулювала дані зауваження, а саме: 1) «На кафедрі немає навчального комп'ютерного класу. Це заважає проведенню окремих практичних та семінарських занять в оптимальному режимі та гальмує впровадження комп'ютерних форм тестування знань студентів.» -варто зазначити, що на теперішній момент на кафедрі з 2017 року наявний та функціонує Комп'ютерний клас із 8 комп'ютерами та доступний для здобувачів ВО даної ОНП. 2) «У навчальні курси варто активніше впроваджувати нові інформаційні технології і сучасні методи передачі знань.» Дане зауваження також прийняли до уваги та було впроваджено нові інформаційні технології, які стали органічною частиною форм і методів організації завдяки комп'ютеризації НПП та здобувачів ВО. 3) «Судячи по списках рекомендованої літератури, які містяться у навчально-методичних комплексах, не всі курси забезпечені сучасними підручниками, написаними державною мовою.» - оскільки із розвитком технологій та вільним доступом до мережі Internet питання забезпечення магістерської програми саме друкованими джерелами інформації наразі не є актуальним, адже фактично усі здобувачі ВО надають перевагу саме електронним носіям інформації. 4) «Курси магістерської програми «Біологія» містять мало лабораторних занять, що пояснюється нестачею фінансування для закупівлі потрібних реактивів та розхідних матеріалів.» - дане зауваження було взяте до уваги, наразі лабораторні заняття представлені в таких дисциплінах як: «Клітинна біологія», «Геноміка» та «Сучасні методи оптичної мікроскопії» (https://www.ukma.edu.ua/ects/images/ects/docs/op/ONP_molecular_biology_2022.pdf). 5) «Потребує активізації наукова та науково-методична робота окремих викладачів». – наразі реакції на дане зауваження немає. 6) «Варто зменшити тижневе навантаження студентам четвертого курсу бакалаврату та другого курсу магістратури для збільшення часу, потрібного для виконання досліджень та написання кваліфікаційної та магістерської робіт». – даний недолік було усунуто, тому тижневе аудиторне навантаження здобувачів ВО другого курсу було зменшено за рахунок передачі частини кредитів ЄКТС на виконання саме магістерської роботи. 7) «Забезпеченість гуртожитками у НаУКМА відповідає вимогам, але було би доцільним збільшити кількість місць у гуртожитках.» - при необхідності та бажанні студенти мають змогу офіційно оформити проживання у гуртожитку. Місць у гуртожитках вистачає на всіх охочих студентів.

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою.

Університеті діє Кодекс етики та функціонує також комітет з етики (<http://bit.ly/zimBkUo>, (https://www.ukma.edu.ua/index.php/about-us/sogodennya/dokumenty-naukma/doc_download/1316-kodeks-etiki-naukma-ta-sklad-komitetu-z-etiki). Також, оскільки в ЗВО діє моніторинг якості наукової діяльності та викладання у викладачів за результатами якого, кафедри можуть надавати певні рекомендації для покращення викладання окремих навчальних дисциплін. Варто зазначити, що на засіданнях кафедри перед початком кожного навчального семестру відбувається обговорення змісту навчання та затвердження змін у силабусах навчальних дисциплін. Важливим також є те, що в Університеті функціонує Центр забезпечення якості освіти (<http://bit.ly/3VDu1pK>). Періодично співробітники Центру проводять онлайн-опитування здобувачів ВО, результати яких надаються гарантам ОНП. Діяльність Центру направлена на покращення освітніх, освітньо-наукових програм та бізнес-процесів в ЗВО, проведення різного плану онлайн-опитувань (здобувачів ВО, випускників, НПП - <https://qa.ukma.edu.ua/>), забезпечення принципів академічної доброчесності (<https://www.ukma.edu.ua/index.php/osvita/quality-edu>) та відповідний аналіз зібраної інформації. Із частиною проведених за останні роки анкетувань (відповідь на Запит 7) ЕГ ознайомила та в подальшому рекомендує більш активно залучати до проведення онлайн-опитування студентів, випускників, роботодавців та викладачів та активно реагувати на зібрану інформацію через відповідні зміни у політиці Університету. ЗВО надає можливість підвищення кваліфікації (професійний розвиток) викладачів, визнання в НаУКМА іноземних дипломів та атестатів (<https://www.ukma.edu.ua/index.php/osvita/quality-edu>). Також в 2023 н.р. у ЗВО буде впроваджуватися система рейтингування викладачів за якістю навчання і викладання за принципом оцінювання 360 градусів. Наявний доступ до системи «Unicheck» (<https://www.ukma.edu.ua/index.php/news/4099-naukma-pidpysav-dohovir-pro-sprivratsiu-z-unicheck>, <https://unicheck.com/>). У ході інтерв'ювання з'ясувалося, що викладачі радо надають консультацію та допомогу студентам.

Загальний аналіз щодо Критерію 8:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 8.

Позитивною практикою в ЗВО є працевлаштування здобувачів ВО та випускників за спеціальністю. Допомога НПП та роботодавців у працевлаштуванні студентів. Підтримання зв'язків із випускниками ОНП. Участь спільноти випускників у благодійності.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 8.

Беручи до уваги прагнення Університету до покращення якості, експертна група рекомендує посилити вимоги щодо формальних процедур, пов'язаних саме із реалізацією ОНП: більш активно залучити студентів до перегляду та вдосконалення даної ОНП. Низька активність студентів щодо участі у анкетуванні не дає можливості отримати об'єктивні дані про їх задоволеність освітнім процесом. Рекомендується посилити процедури щодо проведення

онлайн-анкетувань серед здобувачів ВО щосеместру, що включає в себе різний аспект запитань (задоволеність освітніми компонентами, якістю викладання, освітнім середовищем, що можна вдосконалити/змінити тощо). Рекомендується організувати щорічне онлайн-анкетування про задоволеність викладачів факультету природничих наук умовами їх праці, можливостями професійного розвитку. Також активізувати науково-методичну роботу викладачів відповідно до зауважень попередньої акредитації.

Рівень відповідності Критерію 8.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 8.

В Університеті діють нормовані процедури розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду ОП, до процесу долучаються стейкхолдери різних категорій. Підкритерії 8.1,8.3,8.4,8.5 та 8.7 повністю відповідають вимогам, проте Підкритерій 8.2 та 8.6 мають потенціал для покращення. Проте вищеперераховані недоліки можна ефективно ліквідувати. Зважаючи на позитивні сторони, експертна група дійшла висновку, що заявлена на акредитацію ОНП за Критерієм 8 відповідає рівню В.

Критерій 9. Прозорість та публічність:

1. Визначені чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Моніторинг веб-сайту ЗВО (<https://www.ukma.edu.ua/>) демонструє чітку структуру та наявні розроблені положення, правила та процедури, які регулюють освітній процес. Варто зазначити, що основним документом, який регулює права та обов'язки всіх учасників навчального процесу в університеті є «Статут НаУКМА» (https://www.ukma.edu.ua/index.php/about-us/sogodennya/dokumenty-naukma/doc_download/1-statut-naukma). Також «Положенням про організацію освітнього процесу в НаУКМА» регулює в свою чергу розподіл прав та обов'язків усіх сторін безпосередньо під час здійснення навчального процесу регулюється також (https://www.ukma.edu.ua/index.php/about-us/sogodennya/dokumenty-naukma/doc_download/825-polozhennia-proorhanizatsiiu-osvitnoho-protsesu-v-naukma). Також важливим моментом є те, що усі співробітники та здобувачі ВО НаУКМА повинні дотримуватися «Правил внутрішнього розпорядку університету» (https://www.ukma.edu.ua/index.php/about-us/sogodennya/dokumenty-naukma/doc_view/102-pravya-vnutrishnoho-rozporiadku). Діє Наказ «Про особливості організації освітнього процесу, проведення заліково-екзаменаційних сесій в умовах воєнного стану» (https://www.ukma.edu.ua/index.php/about-us/sogodennya/dokumenty-naukma/doc_download/2902-pro-osoblyvosti-orhanizatsii-osvitnoho-protsesu-v-umovakh-voiennoho-stanu). Одним із важливих документів є «Положення про академічну доброчесність здобувачів освіти у НаУКМА» (https://www.ukma.edu.ua/index.php/about-us/sogodennya/dokumenty-naukma/doc_download/577-polozhennia-proakademichnu-dobrochesnist-zdobuvachiv-osvity-u-naukma). Дані Положення та інші важливі документи знаходяться у відкритому доступі на веб-сайті Університету. Розклади сесій також розташовані на головній сторінці НаУКМА (https://www.ukma.edu.ua/index.php/about-us/sogodennya/dokumenty-naukma/cat_view/1-dokumenty-naukma/30-rizne/419-rozklad-zyimovoi-sesii-2022-2023-n-r). Важливі оголошення та новини факультету також висвітлюються через офіційні групи в соцмережах. Працівниками ЗВО також було розміщено на сайті у розділі «Календар подій» (<https://web.ukma.edu.ua/index.php/uk/events>) інформацію щодо проведення відкритої зустрічі з експертною групою.

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті відповідний проект з метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін.

Дана ОНП та уся необхідна інформація розташована на веб-сайті кафедри біології (<https://www.ukma.edu.ua/index.php/osvita/fakulteti/fprn/kafedra-biologiji>) в розділі «Загальна інформація» (https://www.ukma.edu.ua/ects/images/ects/docs/op/ONP_molecular_biology_2022.pdf). Проект ОНП Молекулярна біологія другого (магістерського) рівня вищої освіти (https://www.ukma.edu.ua/dmdocuments/ONP_molecular_biology_2021-2022.pdf) та «Зведена таблиця пропозицій та зауважень отриманих від стейкхолдерів під час громадського обговорення освітньої/освітньо-наукової програми та результати їх обговорення на засіданні кафедри» (https://www.ukma.edu.ua/index.php/about-us/sogodennya/dokumenty-naukma/doc_download/2576-zvedena-tablytsia-propozytisii-ta-zauvazhen-otrymanykh-vid-steikholderiv-pid-chas-hromadskoho-obhovorennia) розташована на веб-сторінці кафедри біології факультету природничих наук у розділі «Проекти освітніх програм» (<https://www.ukma.edu.ua/index.php/osvita/fakulteti/fprn/kafedra-biologiji?tab=6>). Відгуки, пропозиції та зауваження

щодо даної ОНП можна було надсилати на електронну скриньку гаранта- antonyuk.m@ukma.edu.ua або заповнити онлайн анкету - <https://forms.office.com/r/Tw9iGkZh1K>.

3. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства.

Факультет природничих наук (<https://www.ukma.edu.ua/index.php/osvita/fakulteti/fprn>) своєчасно оприлюднює точну та достовірну інформацію про ОНП (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) на своєму веб-сайті. Дана ОНП розташована на сайті факультету природничих наук в розділі «Загальна інформація – Магістерські програми – Біологія – Освітньо-наукова програма «Молекулярна біологія»» (<https://www.ukma.edu.ua/ects/index.php/2011-11-13-16-43-44/111-biologiya>, <https://www.ukma.edu.ua/ects/index.php/2011-11-13-16-43-44/111-2018-06-13-06-45-22/biologiya/244-2018-11-01-09-02-18>, https://www.ukma.edu.ua/ects/images/ects/docs/op/ONP_molecular_biology_2022.pdf). Також з анотаціями курсів (<https://www.ukma.edu.ua/index.php/osvita/fakulteti/fprn/kafedra-biologiji/annotatsii-kursiv>) та напрямками наукових досліджень НПП (<https://www.ukma.edu.ua/index.php/osvita/fakulteti/fprn/kafedra-biologiji/napriamy-naukovykh-doslidzhen>) можна ознайомитися на сайті кафедри біології. Також силабуси навчальних дисциплін знаходяться на навчальній платформі DistEdu, що було продемонстровано під час онлайн-зустрічі. Деречним також було б періодично залучати здобувачів ВО до проходження анонімних анкетувань, щодо освітнього середовища та інших його складових з метою вдосконалення та покращення.

Загальний аналіз щодо Критерію 9:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 9.

ЕГ відмічає бажання Університету до прозорості та відкритості. НауКМА володіє нормативною базою, котра захищає права та обов'язки кожного учасника навчального процесу. Також на веб-сайті ЗВО та веб-сторінці факультеті природничих наук та кафедри біології, де реалізується дана ОНП, оприлюднена вся необхідна інформація, яка має відношення до впровадження та реалізації ОНП.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 9.

ЕГ рекомендує розглянути можливість в кінці кожного навчального семестру залучити студентів до проходження онлайн-анкетувань щодо задоволеності освітнім середовищем та іншими його компонентами. Також щорічно проводити онлайн-анкетування серед НПП факультету природничих наук умовами їх праці, можливостями професійного розвитку та за можливості розміщувати узагальнені результати проведених анкетувань на веб-сайті Університету/факультету.

Рівень відповідності Критерію 9.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 9.

В цілому підкритерії 9.1, 9.2 та 9.3 Критерію 9 відповідають вимогам, що стало вирішальним при оцінюванні. Прозорість та публічність діяльності Університету віддзеркалена на його веб-сайті, де розміщені всі нормативно-правові документи щодо діяльності ЗВО та провадження освітнього процесу. З метою покращення та вдосконалення реалізації ОНП ЕГ рекомендує на сайті Університету/факультету природничих наук висвітлювати узагальнені результати онлайн-анкетувань щодо освітнього середовища.

Критерій 10. Навчання через дослідження:

1. Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності у закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю.

не застосовується

2. Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напрямові досліджень наукових керівників.

не застосовується

3. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення і апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо).

не застосовується

4. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для долучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проектах тощо.

не застосовується

5. Існує практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проектах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються.

не застосовується

6. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у науковій діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для виключення можливості здійснення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності.

не застосовується

Загальний аналіз щодо Критерію 10:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 10.

не застосовується

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 10.

не застосовується

Рівень відповідності Критерію 10.

не застосовується

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 10.

не застосовується

IV. Інші спостереження

У цьому розділі експертна група може викласти інші спостереження, пов'язані із освітньою програмою, освітньою діяльністю за цією програмою або процедурою проведення акредитації.

Експертна група дякує за сприяння у роботі експертної групи гаранту ОНП «Молекулярна біологія» проф. Антоною Максимом Зіновійовичу, віце-президенту з науково-педагогічної роботи Ожогану Василю Михайловичу, віце-президенту з науково-навчальних студій Винницькому Михайлу Івановичу, декану факультету природничих наук Голубу Олександрю Андрійовичу, завідувачу кафедри біології факультету природничих наук Терновській Тамарі Костянтинівні та всім учасникам зустрічей у фокус-групах.

V. Підсумки

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації ОП, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, **відсутні**.

За результатами акредитаційної експертизи експертна група вважає, що освітня програма відповідає Критеріям за наступними рівнями відповідності:

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми	B
Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми	B
Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	A
Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою	B
Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність	B
Критерій 6. Людські ресурси	B
Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси	B
Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	B
Критерій 9. Прозорість та публічність	B
Критерій 10. Навчання через дослідження	не застосовується

За результатами акредитаційної експертизи рішенням експертної групи є **акредитація**.

Додатки до звіту:

Документ	Назва файла	Хеш файла
Додаток	<i>Ekzamenaz_biletu_GMO.pdf</i>	+MQvkdDxg4Ah42pu1mUG7Z+P3I7cLrknULNn6f8c3w=
Додаток	<i>МП Біологія 2р.н. розклад занять осіннього семестру 2021-2022н.р.pdf</i>	GRZLZsQe6C8YYorBMud9WTqDG8sfNbbBVNFct6ttLtw=
Додаток	<i>Презентація Бібліотека Матеріально-технічна база НаУКМА.pdf</i>	KXCURbc/G3lfimCYb4LlpF1pS3RFIjoqNFuaYE8XhOo=

Додаток	<i>Програма кваліфікаційного іспиту.pdf</i>	5xLkUPx2awXDbboVsy04JrTEZ/Po6cFVz7QW/OMybdA=
Додаток	<i>Молекулярна_біологія Розклад занять_МП-1_Весна_2022–2023.pdf</i>	KDJSGYu5vtskqJm9yswxxggRd2au4+ff9wlH2McIxr0=

Шляхом підписання цього звіту ми стверджуємо, що провели акредитаційну експертизу у повній відповідності із Положенням про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, та інших актів законодавства, а також здійснювали свої функції добросовісно, неупереджено і добросовісно.

Документ підписаний кваліфікованими електронними підписами.

Керівник експертної групи

Копійка Віра Вікторівна

Члени експертної групи

Крушинська Тетяна Юріївна

Сопушинська Тетяна Миколаївна